

Myanmar Literature Project

မြန်မာစာပေစီမံကိန်း

Hans-Bernd Zöllner (ed.)

Working Paper No. 10:12

Material on Their Pe: *Indo-Burman Conflict*

Passauer Beiträge zur Südostasienkunde

Working Papers

ISSN 1435-5310

Alle Rechte © Lehrstuhl für Südostasienkunde, Universität Passau 2008

Druck: Universität Passau

Printed in Germany

Contents

About the Contributors	2
I. INTRODUCTION (Hans-Bernd Zöllner).....	3
1. Numbers, Genres, and Emotions.....	4
2. Additional Information on Nagani	5
3. Another Invitation for Further Studies.....	6
II. MATERIAL ON THEIN PE, <i>INDO-BURMAN CONFLICT</i>	8
1. Kyaw Hoe, Bibliographical Information (Translation: Hninsi von Marschall).....	8
Photo of Thein Pe.....	9
2. English Text of Cover and Back Pages (Translation: Georg Noack)	10
Cover Page.....	10
Back Side of Cover Page	11
Back Side of Back Page	12
Back Page.....	13
3. Translation of the Text (Translation: Tin Htway).....	14
(1).....	14
(2).....	15
(3).....	22
(4).....	24
(5).....	25
(6).....	26
4. Burmese Text	28
Front Page and Back of Front Page	28
(1).....	30
(2).....	32
(3).....	42
(4).....	45
(5).....	46
(6).....	50
Back Page.....	53
III. APPENDICES	55

About the Contributors

Kyaw Hoe studied Library Science at Yangon University and got his MA degree with a work on the Nagani Book Club. He later retired from the library field and became a merchant.

Hninsi von Marschall studied Medical Science in Yangon and worked there as a lecturer and physician. She is now living in Freiburg / Germany.

Georg Noack, born 1977 in Hannover (Germany) studied at Hamburg University and Humboldt University Berlin (South-East Asian studies, ethnology) specialising himself in Burma studies. He perfected his language skills in Myanmar and in 2005 received his MA from the Humboldt University with a thesis on the exposition of gender in Burmese novels. He is now working on his Ph.D.

Tin Htway, born 1930 in Monywa, attended the University of Rangoon from 1947 to 1952. and finished is I.A. and B.A. (English, Burmese Language, Literature, History) there. From 1967 to 1969 he studied at SOAS in London and obtained a M. Phil (Burmese Language and Literature). From 1969 until his retirement in 1995, he was Lecturer for Burmese language at the University of Heidelberg. He now lives in a small town near this city.

I. INTRODUCTION (Hans-Bernd Zöllner)

Numbers, Genres, and Emotions

This small paper has some similarities to its predecessor in this series: Ba Hein's work on the "Students' Revolution". It is a short booklet dealing with a current event happening in the year 1300 of the Burmese era (A.D. 1938), circulated in rather great numbers and reprinted in successive editions.

The riots described and analyzed in the booklet started on July 26, 1938, with a mass meeting attended by some 10,000 people, including 1,500 monks, at the Shwedagon Pagoda in Rangoon, which spread to all over Burma and continued until mid-August. On September 2, new incidents broke out in Rangoon which lasted until September 9.¹

The first edition of Thein Pe's book was printed in September 1938 with an initial print run of 5,000 copies. Since the booklet mentions the renewed outbreak of riots in September, it can be assumed that the first edition of the booklet was published around September 15. The *Burma Catalogue of Books* mentions that on September 19, 1938, 10,000 copies of the book were printed. As the cover indicated, the first edition comprised 5,000 copies. Since Thein Pe needed both some time to write the text and the use of a printers' shop to print it, one can conclude that the pamphlet was written shortly after the events and that within some 14 days in the second half of September at least 45,000 copies were printed, as is shown by the cover of the 5th edition, from which the copy used in this paper is taken. Kyaw Hoe tells us that some 100,000 copies in total were printed by Nagani, and - at least - 1,000 copies were printed by another publisher. By contrast, some 50,000 copies of Ba Hein's work may have been distributed.

This booklet, therefore, can be regarded as the print product with the highest recorded circulation in Burmese history, not only over a one-month period but over a full year. The high circulation was not due to the literary quality of the brochure, but because of its topic. It was a pamphlet on a current and hotly debated issue, as was Ba Hein's work on the "Students' Revolution" several months later. The high numbers in which this booklet was printed thus reflects the degree of public significance accorded to the issue dealt with in the text. It reflects the enormous emotional charge

¹ For accounts of the events see *Interim Report of the Riot Inquiry Committee* (1939). Rangoon: Supdt, Govt. Printing and Stationary, Burma; *Final Report of the Riot Inquiry Committee* (1939). Rangoon: Supdt, Govt. Printing and Stationary, Burma; Cady, John F. (1965³): *A history of modern Burma*. Ithaca: Cornell University Press, pp. 393-402; Khin Yi (1988): *The Dobama Movement in Burma (1930-1938)*. Ithaca: Cornell University Press, pp. 94-98.

connected with the attacks of Burman Buddhists on ~~against~~ Indian Muslims and some other Indians.

Additional Information on Nagani

Looking at the book's topic from an academic angle, it can be discussed in a variety of ways. Before pointing out some of them, a peek shall be taken at some additional information on the "Nagani enterprise" given on the jacket of the book (see below, II.2).¹

The front and back page of the booklet inform the reader about the people, who agree with the author's assessment of the riots. On the front page, three names are given: Ko Nu, Ko Aung San, and Thakin Tin Maung. These three names are mentioned again on the back page, this time together with their function, and, accordingly, in a different order.

Nagani was thus conceptualized as a collective entity, a dragon with many heads, so to speak. This assumption is underlined by the summary of the aims of the enterprise: The Book Club's aim was to pave the way for a new era based on freedom for all, development, and peace, having eliminated the evils of poverty, sickness, and backwardness through proper education.

On the other hand, the "heads of the dragon" were not equal and were thus used for different purposes. Nu, Aung San, and Thakin Tin Maung were regarded as the most prominent by the editors as indicated by the mention of their names appear on the booklet's cover. The mentioning of the first two can be regarded as a case of noteworthy foresight, given that Aung San led Burma's struggle for independence and Nu became the country's first Prime Minister in 1948 after Aung San's assassination. Both of them became prominent during the students' strike of 1936. Thakin Tin Maung, born 1918, was the youngest of the three.² He was still a student at that time and became a member of the *Dobama Asiayone* before Aung San and Nu joined the organisation in early October 1938. He therefore can be regarded as one of the first students who entered the organisation. It has not yet been discovered what kind of personal fame led to his name being placed alongside those of the other (ex-) student leaders. Maybe it was simply the fact that he was regarded as one of the young "progressive leaders" of that time who had already joined the avant-garde *Dobama* organisation and thus represented youth and commitment to the national cause. Nu and Aung San had proved their dedication during and after the student strike. Both of them joined the organisation shortly after the riots and the publication dealing with it in early October 1938. Tin Maung must

¹ For a general overview of the Nagani Book Club, see vol. 1 of this series. A supplementary volume containing some more documents and assessments of the Book Club will be published in due course.

² For a biographical note on Thakin Tin Maung see *Who's Who in Burma 1961*. Rangoon: People's Literature Committee and House, pp. 99-100.

have been attributed with great qualities because in early 1939 he was elected General Secretary of the *Dobama* instead of Aung San for a short time after the arrest of all members of the association's Executive Committee.¹

Anyway, the names on book's the cover reflect the popularity of the promising leaders of that time. The names on the back page, however, point to another complementary criterion. There the functions of six of the book's supporters are listed. First the names of two Nagani functionaries (Tun Aye and Tun Shwe) are listed, followed by Tun Ohn as secretary of the "University Cooperative Society"², Thakin Tin Maung representing the *Dobama* association, and Aung San and Ba Hein, who were the head of the national and Rangoon's university unions. Finally, the names of three other "progressive leaders" are presented: Htein Win³, Maung Nu, and Ba Swe⁴. They, however, did not hold any office at that time.

All these men were in their early twenties, Maung Nu, born 1907, being the only exception. They represented the "Young Burma" on which many people pinned their hopes.⁵ The older politicians, however, even those in the *Dobama*, were regarded as selfish by the public. This selfishness, it was argued, had resulted in the split of the organisation shortly before the outbreak of the riots.⁶ Thein Pe's book on the riots was thus endorsed by the future leaders of Burma. The booklet was turned into a semi-official document and the Nagani Book Club became not only the publishing agency, but also the mouthpiece of the progressive movement.

¹ Khin Yi 1988, p. 122.

² According to Nu, Tun Ohn was a close friend of Nu and worked with him after the students' strike of 1936 together with Hla Pe on the project to establish a national university (Nu, *Saturday's Son. Memoirs of the Former Prime Minister of Burma*. New Haven and London: Yale University Press, p. 80 and 292,

³ Htein Win was a co-founder of the Nagani Book Club and a Thakin. He had joined Nu, Tun Ohn and Hla Pe in burning the Union Jack on April 1, 1937 on the occasion of the implementation of the constitution under which Burma was separated from India. In late 1938, he accompanied Thakin Soe to meet the striking oilfield workers on their march to Rangoon (see Working Papers 3 and 11).

⁴ Ba Swe, born 1915, was a student at that time. He became prominent in December 1938 when he went to Magwe together with Ba Hein to meet the striking workers (see Working Papers 3 and 11 of this series) and was elected General Secretary of the All Burma Students' Union in 1939. After the war, he was minister in Nu's cabinet and Prime Minister between June 1956 and February 1957 in place of Nu who retired for some time in order to reorganise the AFPFL.

⁵ Ratana Sein, a columnist of the newspaper *New Burma*, wrote on October 5, 1938, after Aung San, Nu and Hla Pe, had joined the *Dobama*: "Speaking of Thakins, it is not a wonder to hear that eccentric socialist baker, that bachelor of struggle for existence (B.S.E) student Aung San turns himself into a Thakin. Why a sudden resignation? [from students' politics; editor's note] [...] *Dobama* Asiayone, is becoming day by day, a refuge of unemployed, an asylum of the humiliated, a shelter for the poor, a stronghold and the shrine of Thakinism - a cult of *Dobama* - the Neo-Alaungpayism [Alaungpaya was the founder of the last Burmese dynasty; editor's note] which sometimes sounds fascist. - The three new Thakin musceteers - Thakin Nu (Nagani Nu elsewhere); Thakin Aung San, Thakin Hla Pe (Calcutta) - leader, organiser, propagandist (perhaps in consonance with the teachings of MEIN KAMPF) have recently vowed to heaven to fight imperialism at all risks. I admire their outspokenness [...] In place of veteran workers as Thakin Ba Sein and Thakin Thein Maung, three young workers have come up. Will there be a turn towards the Right in Thakin Movement?"

⁶ On the split of the *Dobama* see Khin Yi 1988, pp. 84-94.

This interpretation is corroborated by the fact that some of these young people represented “Nagani” in political meetings. As early as March 1938, Htein Win represented Nagani in a committee inviting people to a mass meeting in support of striking workers.¹ Author Thein Pe represented the Nagani Book Club in a meeting of parties on September 15 opposing the Burmese government, under the leadership of Dr. Ba Maw as one of two Secretaries. At the meeting resolutions were passed condemning the government’s actions during and after the riots.²

In the end the Nagani Book Club turned into a political institution in the second half of 1938 in connection with the diverse forms of unrest happening that year. Three aspects of this “institutionalisation” can be distinguished.

Another Invitation for Further Studies

As with the other papers of the Myanmar Literature Project, this volume also intends to provide study material. The Burmese text of Thein Pe’s booklet may be used in Burmese language courses on a higher level, and Tin Htway’s translation of 1969 may serve as a stimulus to test alternative translations of the text. In both cases, the linguistic exercise can be easily combined with some other stimulating assignments.³ The following remarks point to some subjects of interest and should be seen as a call for essays that may be published in this Working Paper.

First of all, the texts provide an opportunity to contrast the two volumes that contain the findings of the official Committee established by the Government and the view of the young and progressive future leadership of Burma contained in the booklet introduced here. The official report was published much later as a result of a very thorough investigation by a group of Burmese and (Burmese-)Indian members and a British lawyer. The group published a preliminary report very quickly because the events that had happened were considered very sensitive and dangerous. This underlines the observation on the high numbers of copies printed and the high degree of passion that fueled the riots.

As a starting point for such a comparison, two contrasting remarks may be helpful. Thein Pe’s analysis as well as the Committee’s report concentrate on the rationally ascertainable root causes of

¹ Khin Yi 1988, p. 72,

² Robert Taylor (1974) *The Relationship between Burmese Social Classes and British-Indian Policy on the Behavior of the Burmese Political Elite, 1937-1942*. Ph.D. Dissertation: Cornell University, p. 305.

³ For the same purpose, it is intended to complement Working Paper 8, which contains two translations each of ~~a~~-articles from a booklet on “World War and Burma” written by Aung San, Ba Maw and Ba Khine with the original Burmese text. The Burmese originals of other Nagani books are available as well. For details, please contact the editor (habezett@t-online.de).

the conflict. Nevertheless, both draw antithetical conclusions. This is indicated by one of the resolutions passed during the meeting of opposition leaders on September 15, in which Thein Pe participated. It stated that the official Committee should be boycotted by the people because its members were close to the government. This resolution was passed even before the members of the Committee were named.

Another interesting exercise would be to find out whether or not Thein Pe's writing fits into the many works on Burmese-Indian relations.¹ It can be noted that in Moshe Yagar's work, the only one available up to now dealing exclusively with Indian Muslims in Burma, Thein Pe's work is not taken into account.

Furthermore, a study of Thein Pe's exposition could be considered in various contexts. First of all one may wonder how it relates to the novel that made him famous — *Thetpongyi*, *Modern Monk*. Reformist monks started the unrest, but their role is - in contrast to the official report - rather downplayed by him. Moreover, the impact of this widely distributed book on Thein Pe's further career as a writer should be evaluated in an as-yet unwritten authoritative biography of the political writer. Finally, it can be mentioned that the time of the riots is the setting of a short story written by Ba Hein that is published in Working Paper 11.

Lastly, the booklet could be useful for further investigation into the triad of communalism, religion, and ethnicity that did not only heavily influence the course of history in Burma, but in other multi-ethnic and multi-religious societies as well.

Hamburg, September 2008

¹ See Moshe Yegar (1972) *The Muslims of Burma. A Study of a Minority Group*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz; Walter Ratgun Desai (1954) *India and Burma. A Study Published under the Auspices of the Indian Council of World Affairs*. Bombay: Orient Longmans; Nalini Ranjan Chakravarti (1971) *The Indian Minority in Burma. The Rise and Decline of an Immigrant Community*. London: Oxford University Press; Rajshekhar (2006) *Myanmar's nationalist movement (1906-1948) and India*. New Delhi: South Asian Publishers.

II. MATERIAL ON THEIN PE, *INDO-BURMAN CONFLICT*

1. Kyaw Hoe, **Bibliographical Information**

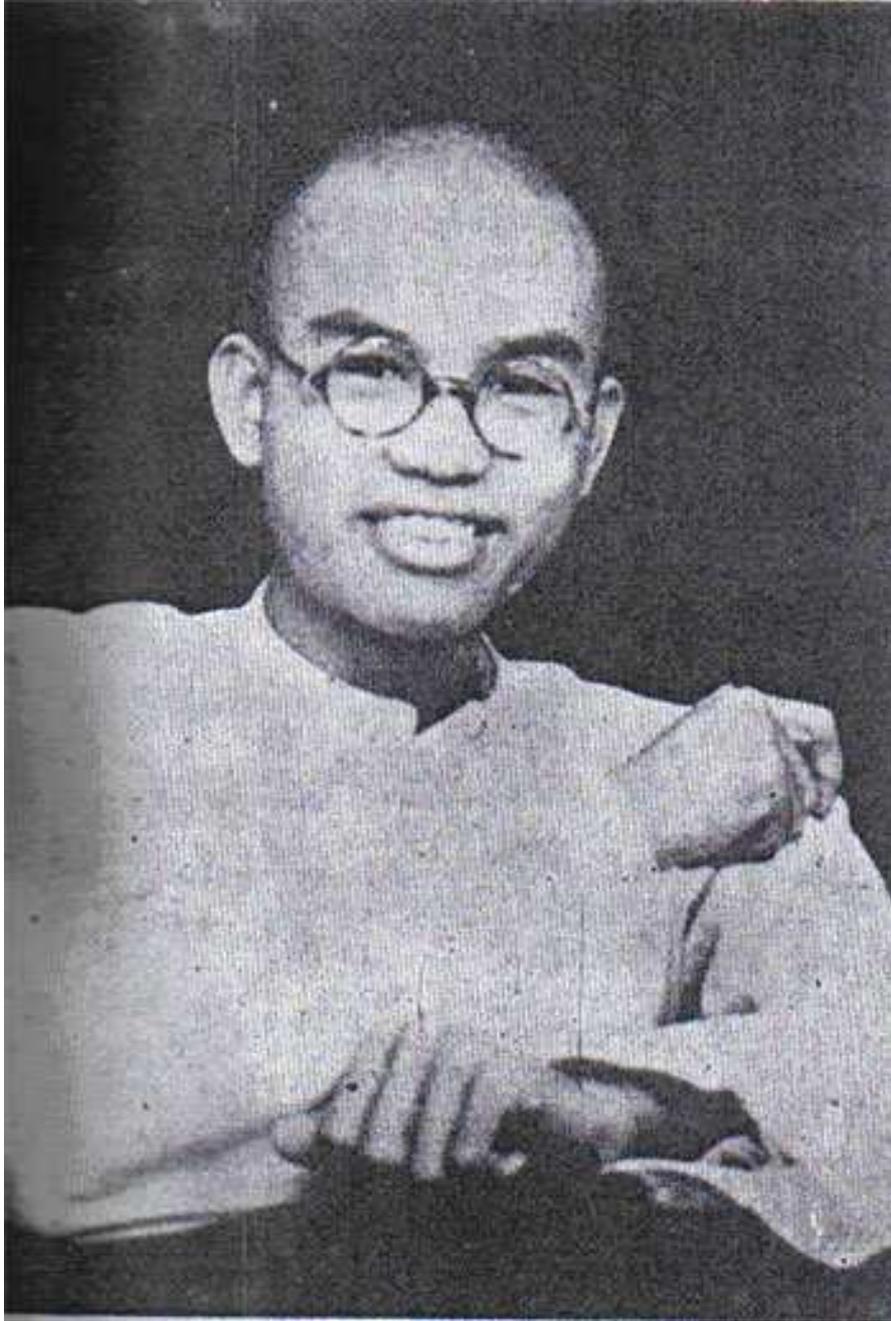
Translation: Hninsi von Marschall

12) Thein Pe Myint: *Indo-Burman Conflict*, written by Maung Thein Pe. Yangon, Nagani 1938; 24 pp. (*Kala-Bamar-Taik-Pwe*, translated as “Indo-Burman Conflict”)¹

On the cover of the book, it was mentioned that young rising leaders such as Ko Nu, Ko Aung San, Thakin Tin Maung have approved of what was written in this book. About 45.000 books have been published in many editions.

On the inner side of the cover it was written “Testimony” – we agreed and supported what Maung Thein Pe has written in “Indo-Burman Conflict” and we took responsibility in publishing the book. Beneath, the names of nine persons who belonged to Nagani members and young rising leaders were mentioned. Many copies of this book were published so that it should be known who was the main culprit of the conflict and the crisis through which the Burmese people were suffering in the Colony. The book was distributed among the Nagani members free of charge and was sold with 2 pyas in public. It was also requested to print more copies and distribute them. On September 19, 1938, Nagani had printed 10.000 copies. But later altogether more than 100.000 copies were printed. On October 7, 1938, publisher Maung Ba Khant has published 1.000 copies.

¹ The title of the pamphlet is bi-lingual; see the reproduction of the original text below.

Thein Pe

2. English Text of Cover and Back Pages

Cover Page

Indo-Burman Conflict Maung Thein Pe

Ko Nu
Ko Aung San
Thakhin Tin Maung
And other
progressive leaders
agree with and
support the opinions
presented in this
treatise.

Distributed for free to the members of the Nagani Book Club.

Please reproduce and distribute in many places.

2 Pya per book

First edition	(September)	5000
Second edition	(September)	10000
Third edition	(September)	10000
Fourth edition	(September)	10000
Fifth edition	(September)	10000

Back Side of Back Page

Books by Thein Pe

Saya Lun's Biography	2 K
The Modern Monk	8 Annas
Royal Advisers	8 Annas
The Boycotting Student (Volume 1)	10 Annas

Volume 2 of "The Boycotting Student" to appear soon!

Political History of Myanmar (U Ba Khine)	2 K 8 Annas
Modern Dramas (Maung Nu)	2 K
Nationalism (Dr. Sun Yat Sen)	2 K
José Rizal (Moegyó)	2 K
Socialism (Maung Soe)	2 K
Burman Affairs (Selected Authors)	2 K
The Power of the People (Moegyó)	2 K

Back Page

Nagani Book Club

Myanmar (Bama Pyi) is full of poverty, sickness and uneducatedness. The Nagani Book Club is providing the knowledge necessary to begin a new era based on the freedom of everybody, development and peace after eliminating these three evils through suitable education.

Become a member of Nagani Book Club and help the Club to accomplish its task!

Nagani Book Club

151 Scott Market

Yangon

3. Text

Translation: Tin Htway¹

INDO-BURMESE RIOT

by

Maung Thein Pe

(1)

The Indo-Burmese conflict was unavoidable. Sooner or later it had to be faced.

Concerning this matter! Mahatma Gandhi said, "It shows that both parties prove that we have not yet overcome the stage of uncivilized savagery." We can't ignore this matter merely by speaking like this. "It was a sad event and I feel so sorry for what has happened" said the Governor of Burma who showed no initiative in solving the crisis. This sort of helpless remark will do no good. And it wasn't a wise thing to put all the blame on U Shwe Phi on the grounds that this Indo-Burmese riot was caused by his booklet. The most important thing for us is .to find and to. analyse systematically and logically the real cause which led to this disastrous event.

Why did it happen? Why are the people in turmoil? Why are people attacking and killing each other? Why they are burning the houses and the mosques and the buildings? Why?

Isn't it true that the Burmese do not hate the Indians? Isn't it true that they are always grateful to the Indians because their religion and most of

¹ Translation: Tin Htway (*The Emergence and Development of Political Writing in Burmese Literature, 1914-1942, with Special Reference to U Lun*. M.Phil.Thesis, London, SOAS, 1969, pp. 227-248).

their culture is derived from .them...? Isn't it true that the Burmese have shown their admiration of the Indians by voting against the issue of separating Burma from India?

I am pretty sure that the Indians in India are asking each other these questions. I myself, when I was in India, have faced these questions numerous times. Yes, it is true that we got our religion and most of our culture from India. But the India which gave religion and culture to Burma was the India of long ago. It is 'not the India which exists today. Present-day India has already destroyed her own religion and culture which she gave to Burma n a long time ago. This religion and thin culture no longer exist in present-day India. At present, Burma and India are far apart. We no longer have common ground in religion or culture. We cannot be grateful eternally for the culture which we have got from them, a long long time ago. Yes, it is true, we voted for anti-Separation when the Separation crisis was on us. But, remember, the reason why we voted against Separation was not because we admired the Indians so much, nor because we are so grateful for what we owed them long ago. We thought that if we stayed within the Indian Empire, we would be able to get rid of the British and gain the independence which India is going to achieve in the foreseeable future. We thought we were going to gain some benefit if we stayed together. We voted against Separation out of self-interest. Even so, that was only a temporary measure, of course.

Therefore, it is very important to see clearly in this Indo-Burman problem. Let us have no, illusions. We must try to see this logically.

(2)

History has proved that Indians creased the ocean and came to Burma and settled here a long time ago. But those settlers have proved that they were cultured end civilized citizens. They brought their noble religion, for the benefit of Burmans. They brought their highly developed medical knowledge, architecture, various arts etc. to Burma. Some Indians came to Burma to serve as mercenaries under the Burmese Kings.

But now the situation is very different. Those who arrive in Burma come here just to destroy the achievements and reputation of their ancestors, the ancient Indian settlers.

When the British attacked and occupied Lower Burma as well as Upper Burma by unlawful force their work was done mainly by the Indian Sepoys. For this reason, we Burmese hate them. Some of these Indian soldiers did not bother to go back to their country. They continued to stay in our country. Not long after the British annexation of Burma, the Suez Canal was opened. This gave English traders a golden opportunity to export rice from Burma which they obtained at the minimum costs. Naturally they were anxious to see a lot of rice grow in Lower Burma. But the peasants had no money to extend their cultivation. English traders did not bother to give direct loans; instead they brought the blood-sucking Chettyar money-lenders from Madras. Since 1830, with the help of English traders, these Chettyars started their money lending-business at extortionate rates of interest. They argued that they could not get enough Burmese labourers or that Burmese labourers' wages were high, and they imported Indian labourers into Burma. To serve the rigid caste system of the Indians, Indian small traders arrived in Burma to sell bha-ya-kyo,² tea, coffee, Dhotis, loin-cloths, etc.

In this way, these Indians entered Burma as exploiters in every field. They came to our country not to offer their help, not for our benefit. That much is very clear.

The English and the Indian capitalists also imported a huge number of Indian coolies into Burma. They paid very small wages to those poor coolies, but they are making a colossal amount of profit out of the hard labour of the coolies.

In this way the number of Indian immigrants rose rapidly in Burma. Now, there are

2 bha-ya-kyo = fritters

Hindus	565,000
Muslims	396,594
Total	<u>962,203</u>

There are approximately one million Indians in Burma. As our population is approximately only twelve millions, there is a ratio of 12 Burmans to 1 Indian. It is really alarming.

The table for the entry and departure of 'Indians for the past ten years is as follows:

<u>YEAR</u>	<u>IN</u>	<u>OUT</u>
1928	324,000	278,000
29	370,000	398,000
30	273,000	365,000
31	252,000	285,000
32	240,000	225,000
33	220,000	200,000
34	200,000	185,000
35	216,000	180,000
36	219,000	184,000
37	199,000	159,000

Because of the 1930 Indo-Burman riots, the immigration rate in that period seems to have dropped a little, but you can see that immediately after that it rose steadily. According to the statistics, the rate was increased by 12 % annually.

Moreover, the union of Indian males and females has produced their

offspring at the rate of 10 per cent Indians yearly. If these rates continue, after 50 years in Burma, the ratio of the population will be 3 Burmans to 1 Indian.

At this time, under this present English government, which holds firmly to the capitalist system, there is a huge number of jobless educated and uneducated. A lot of people are facing hunger in our country. Yet, if the Indian immigration rate continues to rise, Burma, under this capitalist regime will have to face the increasingly severe problem of unemployment. Therefore it is not only our duty to take the necessary action to meet this immigration problem, but it is also the responsibility of the government. Although the facts are undeniable, when the Burmese asked for the restriction of the Indian immigration, the Indians in Burma protested and demonstrated up to the highest level – that is to the British government in London – as if demanding their own legal rights. They also demanded that if there were some restrictions on Indian immigration they must first be approved by the Indian government. This gained the support of the Indians in India those who knew nothing about Burma and the prevailing situation. The Indian capitalists, realising that they would no longer get cheap Indian labour if the restrictions were imposed, also gave their vociferous support. They claimed that they were ardent Indian nationalists ready to protect the rights of the Indian.

As for the Indians, they come to Burma solely to make money and to exploit as much as they could. Naturally they were far better than the unaware Burmese in business matters. Most of the trade and commerce fell into their hands and they controlled almost everything.

Betel-quin shops were owned by the Indians; the bha-ya-kyo were sold by the Indians; textile shops were owned by the Indians; textile shops were owned by the Indians; the big bazaars were *owned* by the Indians; the wholesale trades were run by the Indians; shoe-repairers were Indians; the hosiery-factories were owned and manned by the Indians; sand-soap (sai-chap-pra) was sold also by the Indians; the luxurious perfumed soap was

also sold by the Indians; the capitalist money-lenders were Indians; Indians; Indians; Indians - everywhere Indians - nothing but Indians. The darawans³ were Indians; the High Court Judges were Indians; the compounder (dispensers) were Indians; the Medical Superintendents (doctors) were Indians; jail warders were Indians; and the Prison Officers were also Indians. Wherever you go you will find Indians, nothing but Indians.

Indians in Burma sent back colossal sums of money to India. Through the Post Office alone not less than 50 million rupees leave the country yearly.

Only poor Indians used the Post Office. The well-off sent the money back either through banks or took it with them. There are shipping companies, owned by an Indian Abdul Choudry, such as 'Manskji' popularly known by its Burmese name of Ma Khin Zi, many of the umbrella factories, kitchen-ware (especially aluminium pots and pans) factories, hosiery-factories are also owned by the Indians. Most of the banks are owned and run by the Indians. Twelve to thirteen million rupees worth of Burmese rice exported to India is handled mostly by the Marawnri Indian traders. Not only that: these Indians even own the oil-fields as well. Most of the gold and silver trades are run and owned by the Gujarati Indians. I don't think it will be too wrong to estimate that the Indian capitalists are making a yearly profit of at least 100 million rupees out of our country.

There are many Indian capitalists who are domiciled and live permanently in Burma and yet they never behave or regard themselves as Burmese citizens. They are scattered all over Burma. They make a lot of money and they have a lot money and they are enjoying-the best of everything. This type of Indian is making a yearly profit of not less than 50 million rupees.

There are from 40 ,000 to 60.000 'civil servants' in Burma from the lowest level derawans up to the highest level, the High Court Judges. There &re also many on the salaried staff of business firms and companies. I think

3 doorkeeper

there are more than 30,000 whose earnings are not less than 50 rupees per month.

The majority of the staff in the Burma Railways, Public Works Development Department, the Hospitals and the Medical fields are Indians and we can assume that at least 15,000 posts which carry a salary of more than 50 rupees are in the hands of Indians. It was justifiable and true to say that more and more educated Burmese are becoming jobless because the majority of the posts which they can hold are occupied and controlled by these Indians,

If we assume that the average cost of living for one Indian is Rs. 7-7 as per month, it will be Rs. 90-0 per year, and Rs. 90 millions for one million Indians.. Therefore – (the total expenditure will be) ...

Money sent through Post Office	Rs. 50 millions
„ „ by the poor themselves	Rs. 20 „
„ „ through banks by the rich people	Rs. 100 „
Burma domiciled Indians' profits	Rs. 50 „
The cost of living expenses in Burma	Rs. 90 „
Total	Rs. 310 „

From the Burmese point of view, because of these 1 million has to spend this colossal sum of as Rs. 310 millions. In other words, every Burman has to pay more than Rs per year as Indian Tax.

So a family of five persons has to pay Rs. 125 as Indian Tax and the yearly income of an average Burmese family (consisting of five members) is only Rs. 240.

There is an obvious imbalance between Burmese income and expenditure and that Indian Tax. It is said that that in the reason why nowadays the peasants' debt is mounting from 700 to 600 million rupees.

Because of this, at least ¼ of Burmese agricultural lands have gone into the hands of the blood-sucking money-lender Chettyars. To add to that

another of the lands is already in the hands of Chettyars and other money-lenders as surety. So the peasants were stripped of everything.

The result was that the more the Burmese became helpless and desperate, the more they blamed the Indians and the more their hatred increased.

Because of their economic position, because they were well off, these Indians coined the upper hand and took advantage of the poor helpless Burmese girls. In Burma the ratio of Indian males to females was 7 to 1, and because the proportion of Burmese women was higher than men between Indian men and Burmese women was natural. I am not complaining about that and it is no use objecting to it either. But what I can't stand is that these Indians regard this matter frivolously. And those Indians have already arranged that no Burmese Buddhist can become a legal wife according to rules and regulations and legal procedures. If a Buddhist girl wants to become a legal wife, she must be converted to Islam, otherwise she is only a mistress. Therefore, Burmese Buddhists proposed to Parliament a new marriage law, between Buddhists and non-Buddhists with certain clauses, protecting the Buddhist party because of the strong protest of the Indians, this bill is now in deadlock.

The Indians never consider the interests of the Burmese. They are always seeking their own benefit. They never dream of working together with the Burmese for better or worse; instead they segregate themselves into a privileged minority. On many occasions in national politics as well as in district and urban administration, they make alliances with the Europeans just to oppose the Burmese.

Therefore, it is very funny that some of the Indian leaders and the Indian newspapers lay the blame for the Indo-Burman riot on the Europeans who separated Burma from India by force. It is a great joke. In the economic field, the Indians always suppressed the Burmese. They gave no room for any sort of progress.

One of my friends became a retail agent for a foreign perfume and toilet goods firm. But a group of Choliya Indians claiming that this line of business was not suitable for Burmese, tried to obstruct him in every way they could. Yes, it is true. Not only that: another friend of mine manufactured some cosmetics and sold the goods by himself. But the Indian traders did all they could to ruin him. At last the poor fellow was forced to allow one Indian as his sole agent for trade and then only could he carry on his business. When the Wunthanu movement reached its height, Burmese home-spun cloth became very popular and the demand for textiles from Madras and Bombay fell badly. To take counter action, the Indians, being the wholesale dealers for cotton raw materials, raised the price to squeeze out and strangle the Burmese weaving industries. When the government, with the aim of promoting industrial know-how in Burma, proposed to establish a technical institute it met strong opposition from an Indian capitalist. By these and similar methods those Indians had a strangle-hold over the Burmese and, albeit without bloodshed, were working for our ruination and destruction, the method propounded by Gandhi.

The instances of unjust and illegal oppression by the Indians of the Burmans are numerous. On the issue of the restriction of immigration, mixed marriages, the Tenancy Act, the promotion of industrial expertise, Burmese as a first language in school education etc. etc., the Indians' part was only to protest, obstruct, and prevent.

(3)

I hope you can now see that the Indians who are obstructing and working against Burmese interests belong to the capitalist and middle class. They cannot be described as average Indians. But these capitalists and middle class Indians in Burma are trying to involve the poor ordinary Indians in our quarrel. Therefore, it appears that we Burmese have come to hate all Indians without exception.

But actually, I don't think the ordinary poor Indians, who came and lived

in Burma are ungrateful. They never attack the Burmese. They don't treat the Burmese as their enemies. And sometimes they work together with the Burmese for better or for worse. In oil-field strikes such as Yen-an-gyaung and Syriam and some other strikes, Indian workers and Burmese workers were inseparable. And it is certain that even if the capitalist and middle class Indians try to break their unity, they will not be divided.

So, while the Indians are giving all sorts of trouble, the Burmese are becoming more and more aware; the Age of Prosperity is disappearing and the Age of Austerity begins; the Burmese become poorer and poorer with less and less to comfort them, physically and mentally. They see the approach of poverty, unemployment and hunger in turn. But on the other hand, our young men are awakening. Those who have an education but no job are becoming more and more aware of the real situation. And even the monks are organizing themselves to face the country's predicament.

So, in such conditions and in such an atmosphere it is not surprising that some small incident should spark off an Indo-Burman riot. It is no wonder that that the spark gradually became a flame.

As usual, capitalist groups and capitalist's stooges, the middle class groups, were those to start to attack. U Shwe Phi was a school teacher who had a lot of free time to think and to exercise his brain. He wanted to relieve his boredom by raising some religious arguments, or contradictions. So he wrote a sarcastic article about Buddhists and Buddhism. Then an Indian capitalist publisher called Mr. Patel published and distributed U Shwe Phi's article in booklet form.

This booklet was read by a Buddhist monk who felt as strongly about religious problems as U Shwe Phi, and this was the beginning of the religious controversy. Unfortunately, this matter was fanned into flames by so called 'scoop newspapers', and they wrote a lot about U Shwe Phi.

Some accused Dr. Ba Maw and his followers of conspiring and arranging the protest meeting at the Shwe-da-gon Pagoda. Some condemned it as

political exploitation. Well, I don't know whether it was true or not. The government cannot be blamed for failing to avoid this riot, but I would like to criticise it strongly for the way it handled the matter once it had started. The Premier and his Cabinet never realised how profound now was the dislike the Burmans felt for the Indians. They never thought, that the religious argument 'the Mawlawi and the Yogi Problem', the popular Burmese caption for the root of the Indo-Burman riot, could explode to the minds of the Burmese, which were filled with the dislike for Indians. So they had no idea how urgent and important it was. They ordered this booklet to be translated from Burmese into English for the Burmese Ministers to read but not before it had passed through all the usual channels from the C.I.D. Upwards to the minister. I think the government made a grave mistake in allowing the delay involved in following the red tape procedure in this matter. Surely, nothing could be worse than this terrible mistake.

(4)

When the riot broke out, the government became restless. They did not know what to do and how to handle the situation properly and wisely. They never notices how the Burmese hated the Indians because of their cold blooded oppressions. And they had also omitted all considerations of the volatile nature of the Burmese. Instead they thought the riot was fanned by the newspapers and they persecuted the press.

The Indians accused the Burmese of launching a planned and organized attack against them; they were astonished that the attacks had been so widespread throughout the country and they could find no reason for it. In fact, apart from the general dislike of the Indians because of their behaviour, there was no organisation of the riot in the country. It is in accordance with the Burmese personality that when one person starts something, others soon join in; when an incident occurs in one place, it soon spreads to others; witness their behaviour during the Festival of Lights, the birthday of U Wisara or strikes, etc. It is important to understand that although the

Burmese may lead badly, they follow well. If they find an individual or an organisation with effective leadership, they will suddenly follow in unity. For these reasons, the riot appeared to be planned and organised. People volunteered to patrol their own Burmese quarters during the riots, evidence of their surprising unity; they kept watch over their own streets. Although the Indians were unaware of this aspect of the Burmese nature, there is no excuse for the Burmese Ministers' ignorance of it.

(5)

On the 26th July, there was a protest meeting against U Shwe Phi's booklet on the foot of the Shwe-da-gon Pagoda. There were clashes on that day between the demonstrators and the police. It was quite peaceful on the 27th. On the 28th when some Chuliya Indians stabbed a Burmese Buddhist monk, the race riots began. Later, it spread throughout the country. August was peaceful. On the 2nd September, Indians started stoning the buses and on the next day, speared a Burman to death. Then another riot flared up.

The Burmese being more hot-blooded, reckless and impetuous than the Indians can easily turn the tables against their aggressor.

But the Indians, being more financially powerful, can manipulate the situation to their advantage. Many of the Burmese outside the city, who had no chance to attack Indians, were shot by the military and civilian police. At the same time as the censure motion against the government was tabled, I heard that the Premier had authorized the district officers to suppress the riots with any methods at their discretion. Many monks were shot; many people were shot dead; some three or four hundred people were imprisoned in mass arrests; they were indiscriminately accused of assault and theft. After the riots were over, despite the request of the leaders for the release of these prisoners, the government refused.

During the riot up to September 9th, 165 people died and there were 816 injured. Of these, 55 deaths and the injuries suffered by 108 people were caused by the military and civilian police. Of the 55 dead, only three were

Indians and the rest were Burmese.

The unnecessary piece of cruelty not only increased the hatred of the people against the Indians, but believing that the government was favouring the Indian population, hostility against them increased. In these ugly circumstances, the government remained in power, with the support of the Indian M.P.s. Seeing this, the feeling against the government increased. People became more agitated. Before the riots began, the government should have announced the banning of the booklet, they should have announced that they were unhappy at being kept in power by the Indian and Burmese votes and resigned. Only when a government, unaided by the votes of minority (I.e. foreigner M.P.s) interests, was in power, would the tension relax; the hostility against the government would disappear. Then the new government would be able to stop the riot without the use of force but by persuasion. That government cannot destroy the influence of powerful pressure groups; although it is only the duty of the governor to protect the interests of minorities M.P.s (bee use mostly they were selected and appointed directly by him), the Premier is exceeding his duty unnecessarily in this respect.

When it has calmed down, an investigation committee can be set up to work effectively. If this committee investigates the riot using my method, then they will be on the right path.

(6)

Indians are also demanding the formation of an investigation committee whose members were not from Burma – in other words, they were to be from India. These Indians, motivated only by self-interest, should take a warning. They insisted that the Indian Government should demand reparations on their behalf. They also demanded a separate state for themselves in Burma. Never satisfied, they continued the agitation knowing that the Burmese Government could be manipulated. Now the Indian representatives are asking the help of Muslim League and the Indian Congress Government. It is

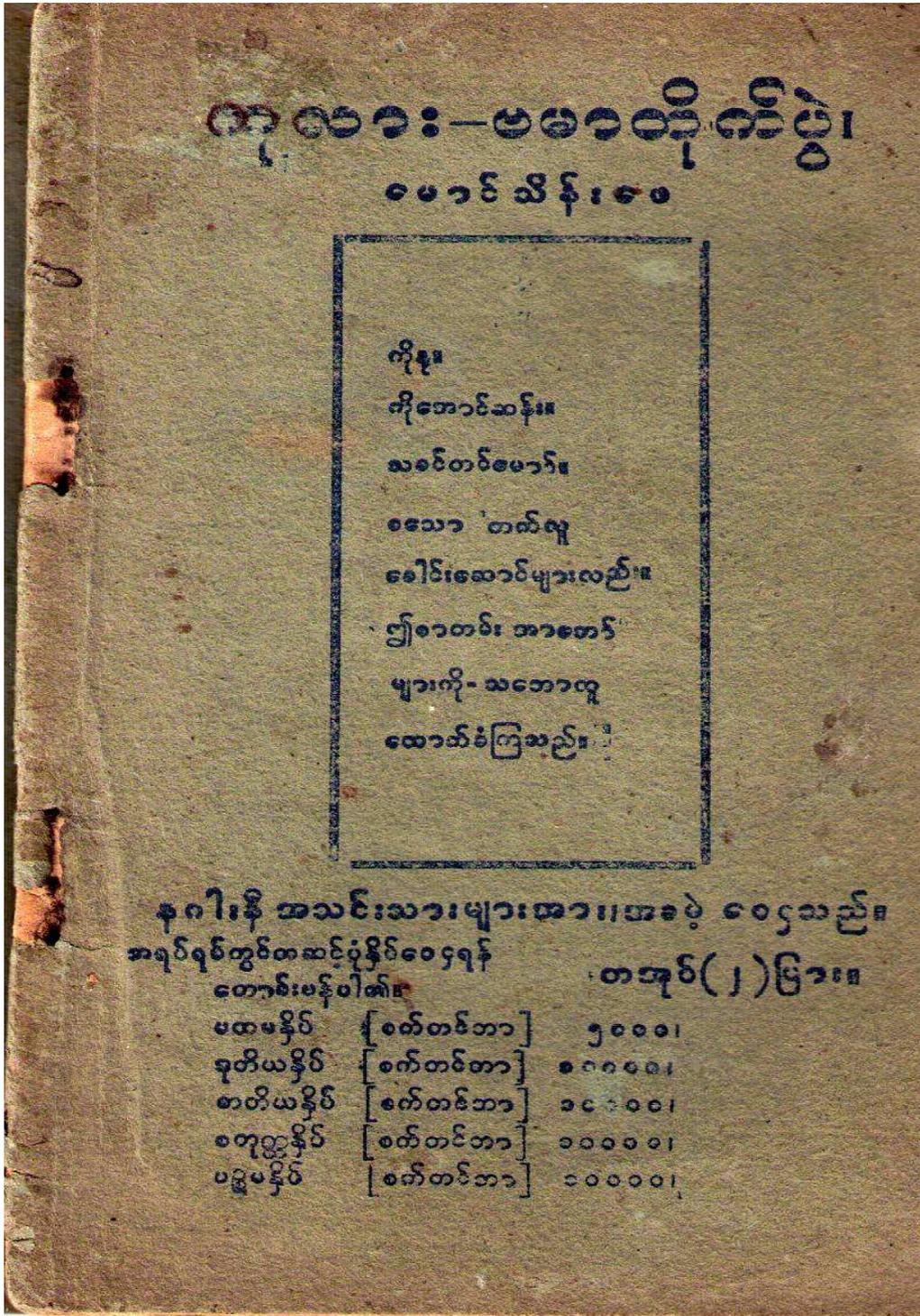
likely that they will intervene.

We are not in favour of the present Congress which is controlled by right-wingers.

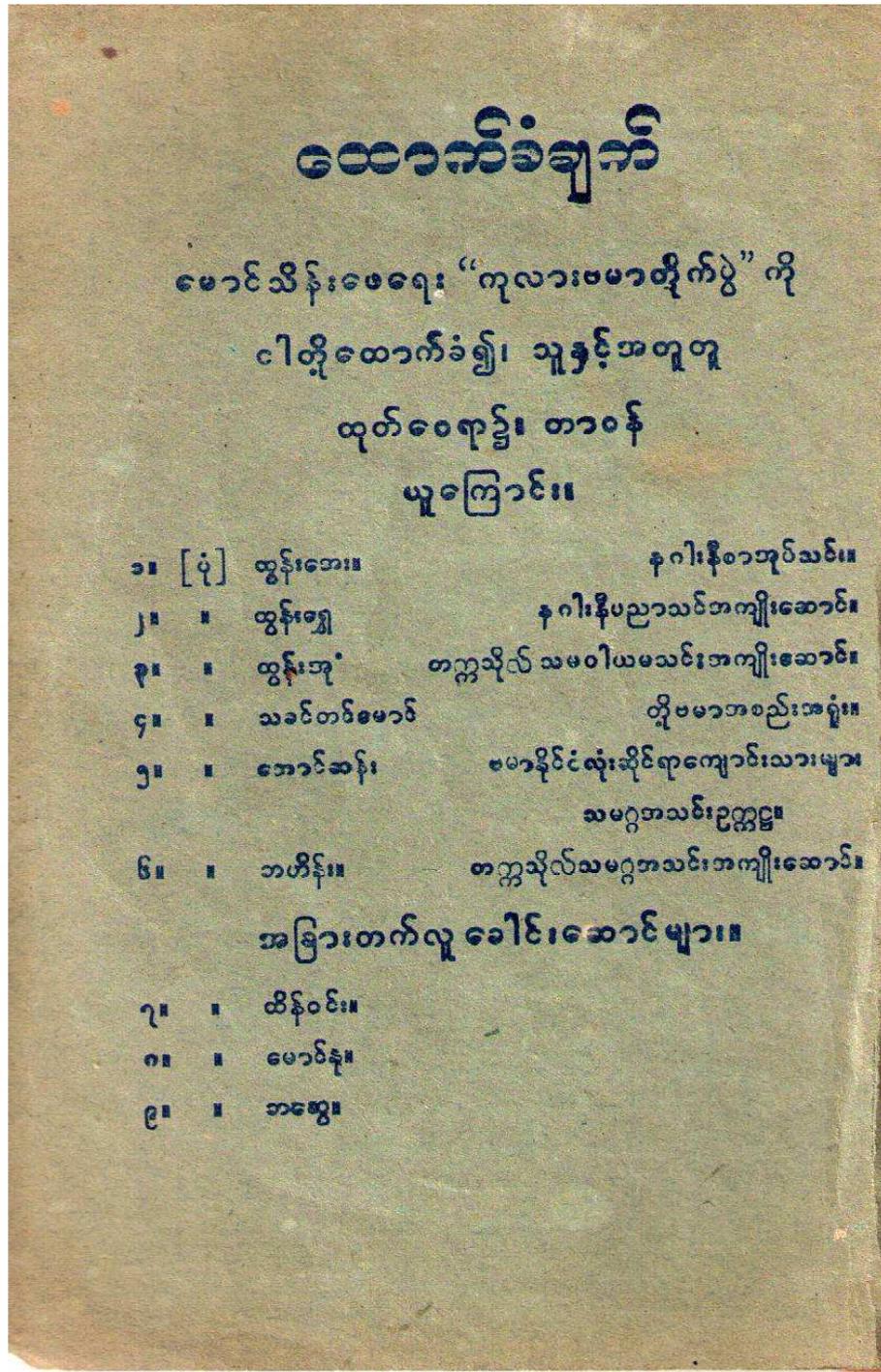
The Indians in Burma consider the country their colony; they regard it as their own land. Those who, perhaps not encouraging this attitude, yet do nothing to stop it, are the present Congress.

I have heard many times of the policy of the leaders of this Congress; they believe that we should be grateful because the prosperity of Burma largely depends on the imagination and wealth of the Indians. The British have said exactly this in relation to their presence in India. Indian newspapers voice the same opinions. When I was in Calcutta, I read in a newspaper that the leaders were protesting against the British saying such a thing and yet they themselves did exactly the same; and I also read in another article that the Indian should not say this to the Burmese. While Congress is controlled by leaders such as Gandhi, Desai, Patel, Burma will never hold it in respect. Only when people like Nehru, Dr. Ahmed and others control Congress will the Burmese respect it. Together with congress, we will fight for independence; together, we will solve Indo-Burman problems. Until the time arrives when the left wing are in power in Congress, the Indian will never understand the Burmese and thus we will never understand the Indian.

4. Burmese Text

Front Page (enlarged)

Back of Front Page (enlarged)

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ။

Indo-Burman Conflict

[၁]

ကုလား ဗမာ တိုက်ပွဲကား၊ အနွေးနှင့်အမြန် ဖြစ်ပေါ်ရမည့် မလွဲမရှောင်သာသော၊ အရေးဖြစ်သည်။

“ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦးစလုံးမှာ၊ လူရိုင်းတို့အခြေမှ မတက်နိုင်ခြင်းကိုပြသည်” ဟူ၍ နက်မယောင်နှင့် တိမ်သော မဂ္ဂတာဂန္ဓီ၏စကားမျိုးဖြင့် မျက်နှာလွှဲနေရုံဖြင့်သည်အရေးမပြီး။ “ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ဝမ်းနည်းစရာ ဖြစ်ပါသည်” ဟူ၍ မီးလောင်ရာတွင် ဘာမျှမလုပ်ဘဲ ခြုံးချကာငိုခြင်းမျိုးဖြစ်သော ဗမာပြည်ဘုရင်ခံ၏ စကားမျိုးသည်လည်း အရာမရောက်၊ အရေးတော်ပုံတရားလုံးသည် ဦးရွှေဖီ၏စာအုပ်ကြောင့်ဖြစ်ရပါသည်ဟု လွယ်လင့်ဘကူ ဆိုရန်မှာလည်း၊ ဥာဏ်အမြင်စောက်မနက်၊ တကဲ့အကြောင်း အဖြစ်အပျက်အမှန်များကို ဥာဏ်ဝင်စားကာ-ထွေးခေါ်ပြီး၊ ရှင်းလင်းရန်သာ အရေးကြီးထွေး၏။

အဘယ်ကြောင့် ဤမျှဆူပူရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် တပြည်ထောင်လုံးက ဝိုင်းပြီး အော်ကြ ဟစ်ကြ ရသနည်း။

၁

J

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

အဘယ်ကြောင့် လူတွေကို သတ်ရ သနည်း၊ အဘယ်
ကြောင့် ဆိုင်တွေကိုဖောက်ပြီး ဥစ္စာတွေ ယူကြသနည်း၊ အ
ဘယ်ကြောင့် အိမ်တွေ ပထီတွေကိုဖီးရှို ကြရသနည်း။

ကုလားတို့ကို ဗမာတို့သည် ချစ်ကြည် ကြပါသည် မ
ဟုတ်လော၊ ဘာသာတရား ယဉ်ကြေးမှု စသည်များကို
ကုလားတို့ထံမှ ရခဲ့သဖြင့် ၎င်းတို့အား ကျေးဇူးတင်လျက်
ရှိသည်မဟုတ်တုံ့လော၊ ခွဲရေးတွဲရေးကိစ္စတု်းက ဗမာတို့
သည် တွဲရေးအတွက် မဲပေးခဲ့သည်မဟုတ်ပါလော။

ကုလားပြည်မှကုလားတို့သည်၊ ဤမေးခွန်းများကိုမေးနေ
ကြပေမည်။ ငါတို့အိန္ဒိယပြည်တွင်ရှိစဉ်က ဤမေးခွန်းတွေ
ကို မျက်မှောက်ပြုခဲ့ရတုံ့ပြီ။ ဘာသာတရား ယဉ်ကြေးမှုစ
သည်များကို ကုလားထံမှရခဲ့သည်မှန်ပါ၏။ သို့သော် ဗမာ
အား- ဘာသာတရားနှင့် ယဉ်ကြေးမှုများကို ပေးခဲ့သော
အိန္ဒိယပြည်သည် ယခုအိန္ဒိယပြည် မဟုတ်တော့ပြီ။ ဗမာ
အားပေးလိုက်သောဘာသာတရား-ယဉ်ကြေးမှုစသည်များ
မှာ ယခုအိန္ဒိယပြည်၌ရှိတော့ပြီ။ အိန္ဒိယပြည်၌ ဖျက်ဆီး
ပစ်လိုက်ခဲ့ကြပြီ။ သို့ကြောင့် ဗမာ နှင့် ကုလားပြည်များမှာ
ဘာသာတရား-ယဉ်ကြေးမှုစသည်များ၌ တူကြတော့ပြီ။
ကုလားတို့အား ထိုယဉ်ကြေးမှု များအတွက် ကျေးဇူး မ
တင်နိုင်တော့ပြီ။ ခွဲရေးတွဲရေးတု်းက ဗမာတွေက တွဲရေးကို
မဲပေးသည်လည်း မှန်တုံ့ပါ၏။ သို့သော်- မဲပေးသည်မှာ
ကုလားတွေကို ချစ်ကြည် လေးမြတ်တုံ့၍ ပေးသည်မဟုတ်။
ကျေးဇူးရှင်မှု မခွဲလို၍ ပေးသည်မဟုတ်။ ကုလားနှင့်နေရ

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

သျှင်၊ ဗြိတိသျှတို့လက်အောက်မှ လွတ်လပ်ပေမည်၊ တစ်စွန်း
တစ်အကျိုးခံစားရပေမည် စသည်ဖြင့် ကိုယ်ကျိုးကြည့်ပြီး
ကုလားနှင့်တွဲလိုခြင်းသာဖြစ်ပေ၏။ တွဲသည်ကိုပင် ယာယီ
တွဲ တွဲလို၏။

ထို့ကြောင့် ကုလားဗမာ အရေးတွင်၊ မေတ္တာဂရုဏာ
စသောဘုရား၊ ကတညုတ ကတဝေဒီ စသောဘုရားတို့ဖြင့်
သာမြင်မနေကြဘဲ၊ (ဝါ) ဘုရားသဘောတို့ဖြင့် မြင်မနေကြ
ဘဲ၊ အပိုင်အခဲ ရှင်ဝတ္ထု သဘောဖြင့် မြင်နိုင်ရန်ကြိုးစားရ
ပေတော့မည်။

[၂]

ရာဇဝင်သက်သေ အထောက်အထားများအရ၊ ကုလား
များသည် ဗမာပြည်သို့ လာရောက် ကူးလူးနေကြသည်မှာ
ရှေးခေတ်ကပင်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ် ကလာကြသောကုလား
များမှာ ပြည်ကြီးသားပြီသကြလေသည်။ သူတို့ပြည်၌ ဗွန်
မြတ်ကြီးပွားသော ဘာသာများကို ဗမာ တိုင်းနေပြည်သား
တို့အကျိုးငှါ ဆောင်ယူခဲ့သည်။ သူတို့ပြည်တွင် စည်ပင်
အောင်မြင်ပေးနေသည့်၊ ဆေးပညာ၊ ဖိသုတပညာ၊ ပန်ချီ
ပညာစသည်များကို ဗမာပြည်ကြီးပွားစည်ပင်အောင် ယူ
ဆောင်ခဲ့လေသည်။ အချို့ ကုလားများမှာလည်း ဗမာဘုရင်
၏ စစ်သည်တော်များ အဖြစ်ဖြင့် ထမ်းရွက်ရန် လာခဲ့ကြ
ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ယခုခေတ်တွင်ဗမာပြည်သို့ရောက်လာကြသောကုလား
များကား-ထိုအဆိုပါရှေးကုလားများ၏နာမည်နှင့် ကျေး
ဇူးတို့ကို ဖျက်ရန်လာသည်နှင့်တူတော့သည်။

အထက်အောက် ဗမာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းယူ
သောအခါ ကုလားစစ်သားများက သိမ်းယူသည်။ ဗမာ
တို့က သူတို့အား မျက်မှူးကျိုးသည်။ ထိုကုလားစစ်သား
အချို့ပင် ဗမာပြည်တွင် ဆက်လက်နေခဲ့သည်။ အောက်
ဗမာပြည်ကို သိမ်းပြီးသောအခါ၊ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်ကြီး
များသည်၊ဇူးအက်တူးမြောင်းဖောက်ခါစဖြစ်၍ဥရောပတိုက်
သို့ ဗမာဆန် အမြောက်အများ ရွေးပေါပေါဖြင့် ပို့လို့ကြ
သည်။အောက်ဗမာပြည်တွင် စပါးအကြီးအကုန် စိုက်လို
သည်။တောင်သူများမှငွေငွေရှိ၊ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်ကြီးတို့
ကလည်း တိုက်ရိုက်မပေးနိုင်သောကြောင့် မဒရင်မှချစ်တီး
များကို ခေါ်ယူလေသည်။ ၁၈၃၀ နှစ်လောက်ကတည်းက
ချစ်တီးတွေ အင်္ဂလိပ် ကုန်သည်ကြီးများ၏ တိတ်မာန်ပြု
ချက် ကုညီချက်ဖြင့် ငွေချေးနေခဲ့သည်။ ဗမာထုပ်သားများ
မထုံလောက်သဖြင့်၎င်း၊ ရွေးကြီးသဖြင့်၎င်း၊ ကုလားထုပ်
သားများကို ခေါ်ယူခဲ့သည်။ ဗမာပြည်သို့ ရောက်လာကြ
သော ဇာတ်ကြီးသည့် ကုလားများကို သာရာကျော်ရောင်း
ရန်၊ ဂုဏေတီရောင်းရန်၊ မိုတီရောင်းရန်၊ ချစ်တီးများကို
လဘက်ရည်ရောင်းရန်၊ ကော်ဖီရောင်းရန်၊ လန်ကွတ်တီ
ရောင်းရန်စသည်ဖြင့်ကုန်သည်များလိုက်ပါလာခဲ့လေသည်။
ဤသို့ဖြင့် ဗမာအကျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ သူတို့အမြတ်အစွန်းရ

ကုလား-ဗမာ နှိုက်ပွဲ

၅

ရန်အကျိုးအတွက် ကုလားများ စတင်လာရောက် ကြလေသည်။

ကုလားကူထိလုပ်သားများကို မတန်ရည်တန်ရည်ပေး၊ မသေရုံစားရန် ပေးပြီး ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ အချောင်ရသော ကုလားလုပ်သားများ အကူအညီဖြင့် အင်္ဂလိပ်နှင့်ကုလား ခန့်ရှင်ကြီးများသည် အမြတ်ငွေများစွာရခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့တဖြည်းဖြည်း ကုလားများ ဗမာပြည်သို့ဝင်လာ လေရာ ယခုအခါ

ဟိန္ဒူ ၅၆,၅၆၀၆

မူစလင် ၃၆,၆၅၆၄

ပေါင်း ၉၃,၂၂၀၃ ရှိလေသည်။

အကြမ်းအားဖြင့် တသန်းမျှရှိသည်။ဗမာမှာ အကြမ်း အားဖြင့် ၁၂ သန်းမျှရှိလေရာ ဗမာ ၁၂ ယောက်လျှင် ကုလား ၁ ယောက်ရှိနေလေပြီ။

ဗမာပြည်၏ ကုလားဝင်ထွက်စရင်းမှာ [၁၀]နှစ်တွက် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

	သူဝင်	လူထွက်
၁၉၂၀	၃၂၄,၀၀၀	၂၇၀,၀၀၀
၂၆	၃၀၇,၀၀၀	၃၆၀,၀၀၀
၃၀	၂၇၃,၀၀၀	၃၆၅,၀၀၀
၃၁	၂၅၂,၀၀၀	၂၀၅,၀၀၀
၃၂	၂၄၀,၀၀၀	၂၂၅,၀၀၀

၆

ကုလား-ဗမာ ခိုက်ပွဲ

၁၉၃၃	၂၂၀,၀၀၀	၂၀၀,၀၀၀
၃၄	၂၉၉,၀၀၀	၁၈၅,၀၀၀
၃၅	၂၁၉,၀၀၀	၁၈၈,၀၀၀
၃၆	၂၁၉,၀၀၀	၁၈၄,၀၀၀
၃၇	၁၉၉,၀၀၀	၁၉၅,၀၀၀

၁၉၃၁ နှစ်၌ ကုလားဗမာခိုက်ပွဲဖြစ်၍ သုံးနှစ်မျှ ရေဒု-
 သွားပြီး ပြန်တက်လာပုံကို တွေ့နိုင်လေသည်။
 ထိုစာရင်းအရ တနှစ်ထက်တနှစ်ပို၍သာ ဝင်လာလေ
 ရာ ၁၀၀ လျှင် တနှစ် ၁၂-ယောက်နှုံးမျှတိုးလေသည်။
 ဗမာပြည်တွင်ကုလားထီးနှင့်ကုလားမပေါင်းစပ်သဖြင့်
 တိုးအပ်သည်မှာတရာလျှင်တနှစ် ၁၆ ယောက်မျှတိုးတက်
 လေသည်။ သို့ကြောင့် အနှစ်ငါးဆယ်ကြာသောအခါဗမာ-
 ၈ ယောက်လျှင် ကုလား *

၁-ယောက် ဖြစ်လာတော့မည်။

ယခုလက်ရှိ ခန့်ရှင်စနစ်အရ၊ အုပ်စိုးနေသော အင်္ဂလိပ်
 အစိုးရ လက်ထက်တွင်ကား၊ ယခုအခါ ပညာတတ်ပညာ
 မတတ် အလုပ်လက်မဲ များစွာရှိ၏။ ထမင်းငတ်ပွတ်ခြင်း
 များစွာရှိ၏။ သို့ရှိနေပါလျက်ပေါ် ပြပါအတိုင်းကုလားအဝင်
 က တိုးနေချေသော် ခန့်ရှင်စနစ်အရ အစိုးရခြင်းခံရသော
 ဗမာပြည်တွင် သည့်ထက်သည် အလုပ်လက်မဲ ပေါ်ရန်
 သာရှိလေသည်။ သို့ကြောင့်၊ လူဝင်ရေး ပြဿနာကို ကြိုတင်

* ဗမာကလည်းတိုးလျက်ရှိသည်ကိုထည့်တွက်ပါ၏။

ကုလား-ဗော တိုက်ပွဲ

အရေးယူရန် ဗမာ့တာဝန်သာမဟုတ်။ အစိုးရတို့ တာဝန်လည်း ဖြစ်လေသည်။ သို့ တထင်တရှားဖြစ်၍ ဗမာများက လှောင်လှထွက် ကန့်သတ်ရေးကို တောင်းသော အခါ၊ ဗမာပြည်ရှိ ကုလားများသည် ဘိလပ်ရောက်အောင် ဆူကြပူကြသည်။ ကုလားအစိုးရကပါ သဘောတူမှ ကန့်သတ် နိုင်ရန် တောင်းကြသည်။ ကုလားပြည်နေ ဗမာပြည်ရှိအခြေအနေကို နကန်းတလုံးမျှမထိကြသော ကုလားတို့ကပါ ထောက်ခံပိုင်းအော်ကြသည်။ ကုလားခန့်ရှင် များက ဈေးပေါပေါဖြင့် ကုလားလုပ်သားတွေမရနိုင်မည်ကိုစိုးသဖြင့် “ကျွန်ုပ်တို့သည် ကုလားများအကျိုးကို စောင့်ရှန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကား ကုလားမျိုးချစ်ချားဖြစ်ပါသည်” ဟု ညာဝါးကာ ဆူကြလေသည်။

ကုလားများသည်စကတည်းက ယဉ်သကို၊ ဆိုသကဲ့သို့ ဗမာပြည်သို့ဝင်လာကတည်းက အမြတ်အစွန်းကိုရရန် ငွေရှာရန်သာလာခဲ့လေသဖြင့်၊ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့နေသော ဗမာများထက် စီးပွားရေးတွင် များစွာ သာလာ လေသည်။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် ကုလားတို့သာချုပ်ချယ်လျက်ရှိလေသည်။

ကွင်းရာဆိုင်မှာလည်း ကုလား။ ဘယာကျော်ဆိုင်မှာလည်း ကုလား။ အထည်ဆိုင်ကြီးမှာလည်း ကုလား။ ရှေးပိုင်ကြီးမှာလည်း ကုလား။ လက်ကားဆိုင်မှာလည်း ကုလား။ ဘိနပ်သံဇွဲချိက်လည်မှာလည်း ကုလား။ စွပ်ကျယ်စက်ကြီးမှာလည်း ကုလား။ သဲဆပ်ပြာမှာလည်း ကုလား။ ရေမွှေးဆပ်

၈

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

ပြာမှာလည်းကုလား၊ အရင်းငွေ ချေးသူမှာလည်း ကုလား၊ ကုလား ကုလား၊ နေရာတကာတွင် ကုလားဖြစ်ပေ၏။ ဒေသဝင်လည်းကုလား၊ ဟိုက်ကုတ်ဘရားသူကြီးလည်းကုလား၊ ထွန်ပေါင်ဒါမှာလည်းကုလား၊ ဆေးဆရာဝန်ကြီးလည်းကုလား၊ ဂျမဒါလည်းကုလား၊ ထောင်မှူးလည်း ကုလားဖြစ်ချေသည်။

အဘက်ဘက်တွင် စီးပွားရှာကြပြီး စုဆောင်းရသမျှကို ကုလားပြည်သို့စာတိုက်မှတစ်ဖို့ ကြွလေရာ၊ တနှစ်လျှင်ငွေ ၅ ကုဒေ ဖြစ်သည်။

[Provincial Banking Inquiry Report.]

ဆင်းရဲသားများသာ စာတိုက်ကိုအသုံးပြုသည်။ သူဌေးများကား ဘဏ်ဘိုက်မှတစ်ဆင့်၎င်း၊ ကိုယ်တိုင်၎င်းပင် သည်။ ကုလားပိုင်-အဗ္ဗဒူဘာဒီချောက်ဗူရီ၊ ကုလားခေါ် မနက်ကျီဗမာခေါ်မနှင်းဆီစသော သင်းဘောကုမ္ပဏီများလည်း ရှိသည်။ ထီးစက်၊ ဒန်အိုးစက်၊ စွပ်ကျယ်စက်စသော စက်ကြီးများကိုလည်း ကုလားပိုင်သည်။ များစွာသောဘဏ်ဘိုက်များကိုလည်း ကုလား ပိုင်သည်။ ငွေထုတ်ချေးသော ဘဏ်များကိုလည်း ကုလားပိုင်သည်။ တနှစ်လျှင်.....

၁၂-ကုဒေမှ ၁၃ ကုဒေအထိ

တန်ဖိုးရှိသော ကုလားပြည်က ဗမာပြည်ထံမှ ဝယ်သည့်ဆန်မှာ၊ မာရတီရိစသော ကုလားကြီးများ လက်မှတ်ဆင့်သွားသည်သာများလေသည်။ ရေနံတွင်းများ ကိုလည်း ကုလားပိုင်လိုက်သေးသည်။ ရွှေဆိုင် ငွေဆိုင် ဟူသမျှမှာ

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

၉

လည်း ဂူဂျရပ်တီပိုင်သည်သာ များလေသည်။ ဤကုလား
ခန့်ရှင်များကမင် တနှစ်လျှင် ဆယ်ကုဋေမျှ ယူနေသည်ဟု
ကျွန်ုပ်ခန့်မှန်းလျှင် ရမ်းထွန်းမည်မထင်ပေ။

ဗမာပြည်တွင်အမြဲနေ၍၊ဗမာပြည်သားဟု သူတို့ကိုယ်
ကိုမယူဆသော ကုလားခန့်ရှင်များ ရှိသေး၏။ သူတို့သည်
ဗမာပြည်အရပ်ရပ်၌အနှံ့အပြားရှိ၏။ ငွေကိုမြောက်များစွာ
ရှာ၊မြောက်များစွာရပြီးစည်းစိမ်ရစ်ကာသာနေကြ၏။ ထိုသို့
သောသူတို့၏ နှစ်စဉ်အမြတ်ငွေမှာ ငါးကုဋေထက် မနည်း
နိုင်ချေ။

ဒဂုလင်မှအစ ဟိုက်ကွတ် တရားဝန်ကြီး အဆုံးအထိ၊
အစိုးရ အမှုထမ်းပေါင်းဗမာပြည်တွင် ၅၀,၇၅၇ ရှိသည်
ဟု ဆိုထား၏။ [Fiscal Committee Report] ထိုအမှုထမ်းများ
အတွက် တနှစ်လျှင် လခငွေ ၆,၆၃၀၄,၃၅၀ [၆ ကုဋေ
ကျော်]ပေးရလေသည်။ ထိုအမှုထမ်းများတွင် ကုလား-
ဗမာ-အင်္ဂလိပ်ကပြားစသည်တို့ပါဝင်ရာ၊ကုလားဦးရေက
ဗမာဦးရေထက် တသောင်းကျော်ပိုနေသည်ဟု ယွတ်တော်
တွင် အမတ်တဦးကမေးသဖြင့် သိရပေ၏။

ဗမာ ပညာတတ်အလုပ်လက်မဲ များမှာ ထိုကုလားအုပ်
ထိမ်းသော အလုပ်များကိုကြည့်လျက် ဒင်းဘို့ကြောင့် ငါတို့
အလုပ်လက်မဲ ဖြစ်ရသည်ဟု ပြုံးနေကြလေသည်။*

* ကုန်တိုက်ကြီးများ ကုမ္ပဏီကြီးများရှိ အမှုထမ်း များကို မထွက်
ဘဲထားခဲ့သေး၏။

ဖြစ်ပွားခြင်းအားဖြင့်၊ ဗမာပြည်ရှိ ကုလားတယောက်...
စားရန် သောက်ရန်၊ နေရန်လှိသောငွေမှာ တလလျှင် ၇၀ ဂံ
ဆိုကြရဲ့။ တနှစ်လျှင် ဧဝိ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ကုလားတသန်း
အတွက် ကိုးကုဋေဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်-

- ၅-ကုဋေ စာတိုက်မှသွား။
- ၂- ။ ဆင်းရဲသားကိုယ်တိုင်ယူငြိန်။
- ၁၀- ။ ဓနရှင်ဘဏ်ဘိုက်စသည်တို့မှပို။
- ၅- ။ ဗမာပြည်နေကုလားသူဌေးများမြတ်ငွေ။
- ၆- ။ ဗမာပြည်တွင် သုံးစားသည့်ငွေ။

၃၁- ကုဋေ။

ဗမာများက ကြည့်သည်မှာ ကုလားတသန်း လာနေ၍
ဤငွေ ၃၁-ကုဋေ ကုန်ရသည်။ ဗမာ ၁၂ သန်းသည်။ ကု
လားတသန်းအတွက်ငွေ ၃၀ ကုဋေအခွန်ဆောင်နေရသည်
ဗမာတယောက်လျှင် ၂၅ ကျော်ကျော်တနှစ်တနှစ်ကုလား
တော်ကြေး ထမ်းဆောင်ရသည်။

ဗမာ ငါးဦးပါသော တအိမ်ထောင်လျှင် ၁၂၅၀ ကုလား
တော်ကြေးထမ်းရလျက်၊ ဗမာငါးဦးပါသောတအိမ်ထောင်
၏ဖျမ်းမျှဝင်ငွေမှာ ၂၄၀ သာ ရှိလေသည်။

ဗမာ၏ဝင်ငွေနှင့်အသုံး၊ အခွန်တော်၊ ကုလားတော်ကြေး
တို့မှာ မမျှပေ။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ တောရွာကျေးလက်
များ၌ တောင်သူတို့၏ ကြေးငွေမှာ။

၅၀-ကုဋေမှ

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

၆၀-ကုဋေထိ ရှိနေသည်ဟု ဆို၏ [Provincial Banking Inquiry Report]

သို့ကြောင့်လည်း။ ပိုက်မျိုးဖြစ်သည့် ဗမာပြည် လေးပုံပုံ တပုံသည် ချစ်တီးပိုင်ဖြစ်လာခဲ့ ဖြစ်၊ ကျန်လေးပုံတပုံမှာ ချစ်တီးနှင့်အခြားကြွေးရှင်များထံ အပေါင်ခံ ပစ္စည်းများဖြစ်နေလေပြီ။ တောင်သူများမှာ ကြာလေ မြေခဲ ထာမဲ့ ဖြစ်လျက်ရှိနေပြီ။

ဗမာတို့သည်။ ပြေးစရာမရှိ။ ပေးစရာမရှိတိုင်း။ ကုလားတို့မျက်နှာကိုသာ မြင်လာကြသေးသည်။

သူတို့၏ အရေးသာနေသော စီးပွားရေး အခြေအနေကို အလွဲသုံးစားပြုကာ။ ရပ်ရွာများတွင်။ မော်မောက်ခြင်း။ ဗမာဆင်းရဲသား အမျိုးထွီးများကို ငွေဖြင့် ဖြားရောင်းဖျက်ဆီးခြင်းများကို ပြုကြလေသည်။ ဗမာပြည်တွင် ကုလားတီး။ ဂုဏ်ယောက်လျှင်။ ကုလားမ တယောက်သာရှိ၍။ ဗမာမများမှာ။ ယောက်ျားထက်များနေလေရာ။ ကုလားနှင့် ဗမာညှားရမည်မှာ။ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်လေသည်။ ငါတို့က ကန့်ကွက်တို့မရှိ။ သို့သော် ကုလားများကား။ ဗမာမများကို နောက်ရုံလောက်သာ ယူကြသည်။ တရားဝင်ယေးမဖြစ်နိုင်အောင်။ ကုလားတို့တရားဥပဒေအရ။ စီမံထားကြလေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမသည်။ တရားဝင်ဖြစ်လိုလျှင်။ ဟောဒေဝင်သာသာသို့ ဝင်ရသည်သည်။ ရှိသေးသည်။ သို့ကြောင့် ဗမာဗုဒ္ဓဘာသာတို့က။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဘာသာခြားတို့လက်ထပ်ရေး ဥပဒေကို ပြုရန် ဣတ်တော်တွင် တင်သွင်းခဲ့ကြသည်။ ကုလားများက

၁၂ ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

ကန်ကွက်ဆူပူနေကြသဖြင့်၊ ထိုဥပဒေမှာ၊ သောင်မတင် ရေ
မကျ ဖြစ်နေခဲ့လေသည်။

* ကုလားများမှာ၊ ဗမာ့အကျိုးကိုတယ်တော့မျှ မကြည့်
သူတို့အကျိုးကိုသာ တဘက်သတ် ကြည့်ကြ လေသည်။
ဗမာတို့နှင့် ဆိုးသူကောင်းဘက် ပူးပေါင်းကာ အခွင့်အရေး
များကိုရအောင် ဆောင်ရွက်မည့်အစား၊ လူနည်းစု အဖြစ်
ဖြင့် သွေးခွဲကာ နေလေသည်။ အခါများစွာက နိုင်ငံရေး၌
၎င်း၊ မြို့ရေးရွာရေး၌၎င်း၊ သူတို့သည် ဥရောပတိုက်သားများ
နှင့် ပူးပေါင်းကာ၊ ဗမာကိုဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်ကြသေးသည်။
[သူတို့အပြစ်ကိုမတော်လိုသော ကုလားပြည်ရှိ ကုလား
ခေါင်းဆောင်နှင့် ကုလားသတင်းစာတို့က၊ ဗမာပြည်ကို
ဇွတ်ခွဲထုတ်သော ဥရောပသားတို့ အပစ်ကြောင့် အဓိက
ရုဏ်းဖြစ်ရသည်ဟု ပြောကြသည်မှာ ရယ်တွက်သာဖြစ်
၏။] စီးပွားရေးတွင်ကား၊ ဗမာတို့သည် နှလံ မထူနိုင်အောင်
ကုလားတို့က အမြဲလုပ်ခဲ့၏။

ငါ၏မိတ်ဆွေတယောက်သည် ရေမွှေးပေါင်ဒါစသော
ကုန်များကို နိုင်ငံခြားမှ ကိုယ်စားတွယ်ခံ၍ ရောင်း၏။ သည်
အလုပ်မှာ ဗမာ့အရာ မဟုတ်ဟုဆိုပြီး ကျူးလွယ်တရက
ငါ့မိတ်ဆွေရောင်းမရအောင် အနည်းနည်းဖြင့် နှောင့်ယှက်
ကြ၏။ ဖျက်ဆီး၏။ အခြားဗမာတယောက်သည် ကေ့ဂွမ်မက်

* အင်္ဂလိပ်တို့သည်၊ လူတို့အကျိုးအလိုမှာ၊ ဗမာပြည်ကို ကုလားပြည်
မှ-ဗမာကိုကုလားမှ ခွဲလိုသည်ကို ငါတို့ဝန်ခံ၏။ သို့သော်— ကုလားများ
ကိုယ်တိုင်က သွေးကွဲအောင် လုပ်နေသည်ကို သင်တို့ သိတို့လိုသည်။

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

တစ်စသောချယ်သစရာ [Toilets] များလုပ်၏။ သူကိုယ်တိုင် ရောင်းသောအခါ ရောင်းမဖြစ်အောင် ကုလား ကုန်သည် များက နှောင့်ယှက်၏။ ကုလားကိုရောင်းရန် တဦးတည်း ကိုယ်စားထုတ်ပေးမှရောင်းရတော့၏။ ဝံသာနုပိတ်အတော် ကလေးကြွလာသဖြင့် ဗမာတို့လက်ထက်ကုန်းများ ခေတ် ထလာလေ၏။ မဒရပ် ထုံဘော ကောင်ပိုဆီမှလာသော အ ထည်များရောင်းမတွင် ဖြစ်သွား၏။ ချည်ထုပ်များကို လက် ကားရောင်းသူမှာ ကုလားများဖြစ်သဖြင့် ချည်ထုပ်ဈေးများ ကိုတက်၍ ဗမာလက်ကန်းရုံများ၏လည်ကို ညှစ်၏။ ဗမာ ပြည်တွင် စက်မှုလက်မှုပညာ ထွန်းကားစေရန် ရည်ရွယ် သည်ဆို၍ အစိုးရက လက်မှုပညာသင်ကျောင်းထောင်ရန် ထွတ်တော်၌အဆိုသွင်းရာကုလားနေ့ရှင်တဦးကကန့်ကွက် ၏။ သို့ကလိုနေရာတကာ၌ သွေးမထွက်သောနည်းဖြင့်၊ ဝါ ဂန္ဓီနည်းဖြင့်ညှင်းပန်း၏။

ဥပဒေမညီဘဲ ဗမာကိုကုလားတို့က ညှင်းပန်းခဲ့သည် မှာများစွာချေပြီ။ လူဝင်လူထွက်ကန့်သပ်ရေး၌၎င်း၊ လူမျိုး ခြားလက်ထပ်ရေး၌၎င်း၊ မြေသီးစား ဥပဒေ၌၎င်း၊ စက်မှု လက်မှုပညာ ငြိန့်ပွားရေး၌၎င်း၊ ဗမာစာဖြင့် စာသင်ကြား ရေး၌၎င်း၊ ကုလားတို့သည်၊ တညောင်နာနာနှင့် မရှောင်သာ အောင် ကန့်ကွက်ဆူပူခဲ့၏။

[၃]

ဤသို့ ဗမာ့အကျိုးနှင့် ကလန်ကကျင် ထော်လော်ကန့် လန့်လုပ်သူ ကုလားများမှာ အလယ်တန်းစားနှင့် နေ့ရှင်တို့

သာဖြစ်သည်ကို သင် မိဂ်မိလောက်ပေသည်။ ဗမာပြည်ရှိ ကုလားနေရှင်နှင့် အလယ်တန်းစားများသည်၊ သူတို့အကျိုးအတွက် ဆင်းရဲသား ကုလားများကိုပါ ဆွဲချက် ဆူပူ “ဘောက်” လုပ်နေကြသောကြောင့်၊ ကုလားတိုင်းကိုဗမာတို့က မူးလာရတော့သည်။

ကုလားဆင်းရဲသားများကား၊ ဗမာပြည်၌ ယာရောက်နေထိုင်ရသောကျေးဇူးကို မေ့ကြဟန်မရှိ၊ ဗမာများကို ရန်မမူ၊ တခါတခါဗမာများနှင့် ဆင်းတူကောင်းတက်ဆောင်ရွက်ကြလေသည်။ ရေနံချောင်း၊ သံလျှင်စသော ရေနံမြေသိတ်တို့၌၎င်း၊ အခြားသိတ်တို့၌၎င်း၊ ကုလားအလုပ်သမားနှင့် ဗမာအလုပ်သမားသည် တပူးတပေါင်းတည်း ရှိသည်မှာ ထင်ရှား၏။ နေရှင်နှင့် အလယ်တန်းစားတို့ သွေးမခွဲလျှင် ဘယ်တော့မျှ ကွဲတွယ်မမြင်။

သို့ကုလားများကနှောင့်ယှက်ဆူပူနေခိုက်၊ ယခုအခါဗမာများကလည်းအတော်အတန် နိုးကြားလျက်ရှိနေ၏။ ခေတ်ချောင်ကြီးကုန်၍ ခေတ်ကြပ် ရောက်နေပြီ ဖြစ်၍ ဗမာတို့မှာ သက်သက်သာသာမနေရတော့ပေ။ ဆင်းရဲခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ခြင်း၊ ငတ်မွတ်ခြင်းတို့သည် သူတို့ မျက်မှောက်ဝယ် ပြုစီထိုး၍လာကြကုန်သည်။ လူငယ်တို့ကလည်း နိုးကြားလာကြလေသည်။ ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့ များလည်း မငြိမ်မသက် ထွင်ရှားလာလေသည်။ ရဟန်းတော်များလည်း အစည်းအရုံးနှင့် နိုးကြားလာကြသည်။

ဤသို့သော အခြေအနေတွင် အချက်ပေါ်လျှင် ကုလား

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

နှင့်ဗမာကိုက်ပွဲဖြစ်ရမည်မှာ မချ။ မီးတဖွားပင်လျှင် ကြီး
ထွားသောမီးထောက် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ *

အခါတိုင်းကဲ့သို့ပင်၊ နေ့ရှင်စု၊ အလယ်တန်းစား၊ နေ့ရှင်၏
ကပ္ပား၊ ဗုတို့မှစ၍၊ တိုက်ရန် အကြောင်းပေါ်ခဲ့လေ၏။ ဦးရွှေဖေ
ဆိုသောကျောင်းဆရာကား၊ လူအားလည်းဖြစ်၏။ ဦးခန္ဓာက
တွင် ဘားကစားပြီး၊ အသားရချင်၏။ ဘာသာတရားငြင်းခုံ
ရာ၌ အားနေသောအချိန်ဖြိုးပြီး၊ အပြင်းဖြေချင်၏။ သို့ကြောင့်
ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓသာသာတရားကို သို့နှယ် ဤနှယ် ရေး
လိုက်ခဲ့၏။ အချိန်အားနေသောလူလူချင်း ညှင်းသဖြင့် အပြစ်
များနေသော မစ္စတာပတေးခေါ်-နေ့ရှင် တဦးက၊ စိတ်ပြေ
လက်ပျောက် အပြစ်ပြေ၊ အပြစ်ပျောက် ဦးရွှေဖေ၏ စာအုပ်
ကို ကောက်ချိတ်လိုက်လေ၏။

ဦးရွှေဖေနည်းတူ ဘာသာရေးပြဿနာတို့တွင် ဗျာများ
နေသော ဘုန်းတော်ကြီးတပါးနှင့် ထိုစာအုပ် ပက်ပင်းပါ
ဆုံကြသောအခါ၊ ဆူပူမှုစလေတော့၏။ သတင်းထူးလျှင် ဦး
ချင်ကြသော သတင်းစာများက သူ့ထက်ငါ တိုး၍ ဦးရွှေဖေ
အကြောင်းကို ရေးကြလေသည်။

အချို့က ဒေါက်တာဘမော်သည် သူ့ဘက်တော်သား
မာကေများနှင့် တိုင်ပင်ပြီး၊ ရွှေတိဂုံ အစည်းအဝေးကြီးကို
တဘက်လွှဲ လုပ်စေသည်ဟု စွပ်စွဲ၏။ နိုင်ငံရေး မျက်စိဖြင့်

* ၁၉၃၇-ခုနှစ် ကုန်ခါနီးလောက်က ဗမာပြည် လွှတ်တော်ဥရောပ
တိုက်သားအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ဟောင်း မစ္စတာလိချ် ကိုယ်တိုင်ပင်မရပ်နှံခဲ့
ဘဲ သို့ပြောခဲ့၏

အသားရရန် ကြိုးပန်းမှုဟု ဆိုကုန်၏။ ငါတို့ကား ထိုအကြောင်းကိုမသိကုန်။ အစိုးရကို အပြစ်ဆိုရန်မှာ ဖြစ်မည့်အရေးကို မတာဆီး နိုင်ခြင်းကြောင့်မဟုတ်။ ဖြစ်လာသည့်အရေးကို ကြိုးကိုင်၍ အနိုင်မာမ်းနိုင်သောကြောင့်သာ ငါတို့အပြစ်ဆိုလိုသည်။ နန်းရင်းဝန်နှင့်၎င်း၏ အစိုးရအဖွဲ့သည် ဗမာတို့၌ ကုလားကို မကြည်ဖြူစိတ်ရှိနေသည်ကို အကွင်းသားမြင်၊ ဘာသာတရားနှင့်ပတ်သက်သော မော်လီနှင့် ယောဂီအရေးသည် ကုလားမလိုလား မကြည်ဖြူစိတ်ကို ပေါက်ကွဲထွက်စေလိုမည်ကို မတွေးမိ၊ အလျှင်လျင်ရမည့် အရေး၌ ဗမာဝန်ကြီးများ ကြည့်၍ စာအုပ်ကို ဗမာလိုမှ အင်္ဂလိပ်လိုပြန်စေ၊ စုံထောက်များက၊ အဆင့်ဆင့်ဝန်ကြီး ရောက်အောင် ပို့စေ-စသော ရုံးလေ့များကို သုံးနေသည်မှာ အစိုးရ၏ အမှားဖြစ်၏။

[၄]

အရေးဖြစ်လာသောအခါ အစိုးရသည် ပြာလောင်ခပ်သွားပုံပေါ်၏။ အတေး ချော်ကုန်၏။ ဗမာလူမျိုး တို့အား ကုလားတို့က ငိုမိမိနှင့်တဖန် အိဉ္ဇည်းလာသောကြောင့်၊ ဗမာတို့က စိတ်နာနေသည်ကို အကဲမခပ်မိ။ ဗမာတို့ ပင်ကိုယ် သဘောမှာ ငြိမ်းခနဲခနဲ ညီညာစွာ လုပ်လေ့ ရှိသည်ကို မစဉ်းစားမိ၊ ထင်ငိုထင်ရာ သတင်းစာကြောင့်ပင်၊ တပြည်လုံးပြန်၍ လေဟန် ယူဆကာ၊ သတင်းစာများကို မိတ်လေ၏။

ကုလားများက ဗမာတို့သည် ကုလားကိုတိုက်သည်မှာ အကြံယူ၍ [Plan] စနစ်ကျကျ တိုက်သည်ဟု ဝှင်စွဲကြ၏။

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

တပြည်လုံး ပြန်သည်ကို တို့အံ့ကြောကာ မထွေးတောနိုင်
 ဘဲရှိကြ၏။ စင်စစ်ကား ကုလားကို မသိုလားသောစိတ်မှ
 တပါး ဗမာတွင် အကြံစနစ်သည်တို့မရှိ တယောက်လုပ်
 လျှင် ဝိုင်းလုပ်ခြင်း၊ တနေရာကစလျှင် အခြားတနေရာက
 လိုက်လုပ်ခြင်းမှာ၊ စေ့ဆော်၍ မနေရသော ဗမာသန္ဓေပါ
 တခုဖြစ်လေသည်။ (တပြိုင်နက် မီးထွန်းပွဲလုပ်ခြင်း၊ ပန်းကပ်
 ခြင်းတို့မှ မျိုးစေ့ရ၍၊ တပြိုင်နက် ဦးဝိစာရမွေးနေ့ ကျင်းပ
 ခြင်း၊ သပိတ်မှောက်ခြင်း စသည်တို့ကိုကြည့်) ဗမာသည်
 ခေါင်းဆောင်ညီ သလောက် နောက်လိုက်ကောင်းကြသည်
 ကိုသိတို့လိုလေသည်။ တယောက်ကတဖွဲ့ကဟန်ကျပန်ကျ
 ခေါင်းဆောင်လိုက်လျှင် လူထုက ဖြုံးခနဲ ထလိုက်လေ့ရှိ
 သည်။ သို့ကြောင့်လည်း ကြံထားသလား အောက်မေ့ရ
 အောင် အရေးဖြစ်သွားလိုက်လေသည်။

ထိုက်ပွဲအတွင်း ဗမာရပ်ကွက် များတွင် အရေးကြီး
 ထေ့သက်လုံကောင်းဆိုသကဲ့သို့ ဖြုံးကနဲကင်းစောင့်အ
 လုပ်များပေါ်လာသည်မှာလည်း အံ့ကြောထွယ်ပင်ဖြစ်၏။
 သူ့လမ်းနှင့်သူ။ သူ့အရပ်နှင့်သူ့အသိုက်။ ကင်းစောင့်အ
 လုပ်မှာ ညီညွတ်စွာပေါ်လာခဲ့၏။ ဤသို့သောဗမာတို့၏မိတ်
 သဘောကို ကုလားတို့ မသိသည့်တိုင်အောင်။ ဗမာဖြစ်
 သောအစိုးရဖွဲ့ဝင်တို့သိတို့ ကောင်းလေသည်။

[၅]

ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ရွာဘိဂုံခြေရင်း၌၊ ဗွတ်စ

၂

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

လင်တရားယောဆရာဦးရွှေဖို၏ မော်လဝီနှင့် ယောဂီဝါ
 အုပ်ကို ကန့်ကွက်သောအစည်းအဝေးလုပ်၏။ ထိုနေ့တွင်
 ပုသိမ်နှင့်ဗမာတို့ အခေါ်ကရုဏ်းဖြစ်၏။ ၂၇ ရက်နေ့တွင်
 ချွမ်းလျက်ရှိ၏။ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဆွမ်းခံသွားသောတုန်း
 ကြီးဘုန်းတို့ ကျူးလွယ် ကုလားတို့က စတင်ခါးနှင့်ချတ်
 လွတ်လိုက်သောအခါကစ၍ ကုလားဗမာတိုက်ပွဲစလေ၏။
 နောက်ထပ်ပြည်လုံးပြန်နဲ့ သွားလေ၏။*

ဩဂုတ်လတွင်။ ချွမ်းနေပြီးနောက်။ စက်တင်ဘာလ
 ၂ ရက်နေ့ညနှင့် ၃ ရက်နေ့များတွင် ကုလားတို့က ဝပြီး
 မော်တော်ဘတ်ကားများကို ခဲနှင့် ပေါက်ခြင်း။ ဗမာထ
 ယောက်ကို ၂၄ လမ်းထိပ်တွင်ထွန်နှင့် ထိုးသတ်ခြင်းတို့ကို
 ပြုပြန်သဖြင့် တိုက်ပွဲအသစ်ပေါ်ပြန်လေ၏။

ဗမာတို့သည် အထိခံရ၍ သွေးဆူ လာသော အခါ၊
 ကုလားထက် ရဲရင့် လျင်မြန် သောကြောင့် စ၍တိုက်
 သော ကုလားရန်ကို တော်ထွန်နိုင်ခဲ့လေသည်။

သို့သော် ကုလားများကား ငွေအားဖြင့် ပို၍ခိုင်လုံကြ
 ၏။ ငွေဖြင့်ခုခံလျှင် အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်လေသည်။

နယ်များတွင်ဗမာတို့သည်။ ကုလားကိုတိုက်ရသည်မရှိ
 သဲ စစ်ပုလိပ်တို့၏။ သေနပ်ပစ်သာခံနေရလေ၏။

နန်းရင်းဝန်က အခါကရုဏ်း ငြိမ်ဝပ် ပိပြားအောင်
 သင့်လျော်မည်ထင်သလို စီမံရန်ကျွန်ုပ်အာဏာပေးသည်

* ဤအချက်ကိုပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး-ဆားပေါ် ဘုန်းပင် လွန်စွဲသောလွှတ်တော်
 အစည်းအဝေး၌ ဝန်ခံရ၏။

ကုလား-ဗမာ ဟိုက်ပွဲ

ဟု နယ်အရာရှိ များအား အမိန့်ထုတ်ကြောင်းကို လွတ်
 တော်အယုံအကြည်မရှိအဆိုကိုသွင်းသည့်နေ့က ကြားခဲ့
 ရလေသည်။ ဘုန်းကြီးများလည်း သေနှင်အပစ် ခံကြရ၏။
 လူအများသေနှင် အပစ်ခံရ၍သေဆုံးကြ၏။ လူသုံးရာမျိုး
 လေးရာမျိုးကိုအပြုလိုက်ဘမ်းထားလေ့ ရှိ၏။ ဟုတ်ဟုတ်
 မဟုတ်ဟုတ် တိုက်မှုခိုးမှုဖြင့် တရားစွဲခံနေကြရ၏။ အဓိ
 ကကုလား ဖြီးသဖြင့် လွတ်ပစ်ရန် ခေါင်းဆောင် များက
 တောင်းသော်လည်း။ အစိုးရသည် လွတ်မပြစ်ဘဲ။ ညှဉ်း
 ဆဲနေလေ၏။

ဝက်တင်ဘာလ ၆ ရက်အထိအခမ္မာကုလားတွင်သေ
 ဆုံးသူ ၁၆၅ ယောက်။ ဒါဏ်ရာရသူမှာ ၈၁၈ ယောက်
 ဖြစ်၍။ စစ်သားနှင့်ပုလိပ်တို့၏လက်ချက်ဖြင့် ၅၅ ယောက်
 သေ၍ ၁၀၈ ယောက်ဒါဏ်ရာရလေသည်။ ၅၅ ယောက်
 အနက် အပစ်ခံရသူ ကုလား ၃ ယောက်သာဖြစ်၍။ ဗမာ
 ၅၂ ယောက်သေနှင်ဖြင့် အသတ်ခံရလေသည်။

ဤမျှကလေး အဓိကကုလား စတင်၍ ငြိမ်းသောအ
 ခြေသို့ရောက်သောအခါ။ ဘုရင်ခံက ရန်ကုန်မြို့လုံခြုံရေး
 ဥပဒေကြမ်းတခုကို မိမိဘဦးစည်းသောဘာနှင့်ထုတ်ဆိုက်
 ၏။ ဤဥပဒေအရ ဝါရမ်းပပါဘဲ။ ပုလိပ် အရာရှိများအား
 မည်သူ့ကိုမဆို ဆူပူ ထွင်ရှားအောင် လုပ်သည်ဟုထင်
 လျှင်၊ ထမ်းနိုင်ခွင့်ရှိရကား။ ထာဝန်အမဲဆုံး ဖြစ်သည့်
 ပုလိပ်အရာရှိများအား ဝားပေါက်ဖွင့်ပေးသည်နှင့် တူထု
 ၏။ ပုလိပ်များကလည်း တသက်လုံး ငြိုးလာသူများကို

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

လိုက်သည့် ဥပဒေတရပ်ကိုလည်း၊ ငါတို့ လေးနက်စွာ ကန့်ကွက်၏။

ဤသို့သောသို့သည်ထက်ပို၍ရက်စက်မှုကြောင့်ကုလား မုန်းစိတ်သည်ပျောက်မသွားဘဲ။ ပို၍ဆူပူ ကြွလာသည့်အပြင်၊ အစိုးရကိုပါ ကုလားဘက်တော်သားဟု စွဲ၍ မုန်းကြလေ၏။ ဤသို့အခြေမတည်သည့် အတောအတွင်း၊ အစိုးရသည် ကုလားမနုဉ်းတို့၏ ခဲဖြင့် တည်မြဲ နေလိုက်သေး၏။* သို့တည်မြဲနေသောကြောင့်၊ ဗမာအပေါင်းသည်၊ အစိုးရ အဖွဲ့ကိုပို၍မုန်းလာ၏။ ကုလားကိုပို၍မုန်းလာ၏။ သွေးပိုဆူလာ၏။ စာအုပ်ကိုပိတ်လိုက်ပြီဟုလူမဆူမိက ကြေငြာ လိုက်ရန် လိုသလိုကုလား၊ ခဲအင်္ဂလိပ်ခဲဖြင့် မြဲနေရခြင်းမှာ စိတ်ချမ်းမြေ့ ဘွယ်ရှိပါဟုအစိုးရအဖွဲ့ကနုတ်ထွက်ပြီး၊ လူနည်းစုအာဏာစက် ကင်းသော အစိုးရသစ် ထောင်လိုက်ပါလျှင်၊ ကြွနေသော သွေးများအေးသွားမည်။ အစိုးရကို မုန်းစိတ်လည်းပျောက်သွားမည်။ ထိုအခါမှာသာ ထိုအစိုးရ သစ်က အကြမ်းမသုံးဘဲချော့မော့ကိအဓိကရုဏ်းကိုရပ်စဲနိုင်မည် လူနည်းစုအကျိုးပျက်အောင်ကိုကားထိုအမျိုးသား အစိုးရကမတတ်နိုင်။ ဘုရင်ခံမှာ လူနည်းစုကို ကာကွယ်ရန် တာဝန်ရှိပါလျက်၊ နန်းရင်းဝန်ကပါကာကွယ်နေသည်မှာ လောကွတ်များရာ ရောက်နေလေသည်။

* ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်အစိုးရကို အယုံအကြည်မရှိ အဆိုသွင်းရာ။ အစိုးရမှာ ၆၆ ခဲ အတိုက်အခံမှာ ၆၁ ခဲရရာ၊ အစိုးရခဲတွင် ကုလား ၁၂ ခဲ၊ အင်္ဂလိပ် ၉ ခဲပါးလသည်။

၂၂

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

သို့အေးသွားသောအခါစိုစမ်းရေးကော်မတီဖွဲ့၍အလုပ်
တွင်စွာ လုပ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုကော်မတီသည်၊ ငါတို့
ယခုစိုစမ်းသောနည်းများဖြင့် စိုစမ်းလျှင် လမ်းမှန်ရောက်
ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ကအနာတံခြား ဆေးတံခြား ဖြစ်နေ
ပေလိမ့်မည်။

[၆]

စိုစမ်းရေးကော်မတီကို ကုလားတို့ကလည်းဟပ်အော်
တောင်းဆိုနေကြလေသည်။ သူတို့က၊ ဗမာနိုင်ငံမှ အပဖြစ်
သောသူများသာစိုစမ်းရေး ကော်မတီတွင် ပါရမည်ဟုဆို
လေသည်။ ကုလားပြည်မှခန့်နိုင်သည်ဟုဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပေ၏။
သို့ကလို ကိုယ်ကျိုး ချည်းသာ ကြည့်နေသော ကုလားတို့
အားသတိပေး၍ဆုံးမသင့်လေပြီ။ ကုလားတို့သည် ဒိန္နံယ
ပြည်သို့သွား၍ရော်ကြေးတောင်းရန် ဆူပူနေကြပြန်ပြီ။ ဗမာ
ပြည်တွင် သူတို့သီးသန့်နေတို့ကိုတောင်းနေကြပြန်ပြီ။ ဤကဲ့
သို့မောင်မောင်ဆိုလေ - ထမီးရိုးရှေ့ လုပ်နေခြင်းမှာလည်း ငို
တတ်တဲ့ကလေးနို့ဖို့ ရသောဝါဒအတိုင်း၊ ဗမာပြည်အစိုးရ
သည်သူတို့ချယ်ထွယ်တိုင်း ခံရမည်ဟု သိသဖြင့် ပူဆာနေ
ခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။

ကုလား ကိုယ်စားထွယ်များသည်၊ ပွတ်စလင် ထိ(ဂ်)
ကွန်ဂရက်နှင့် ကွန်ဂရက် အစိုးရ များထံ၌၊ အကူ အညီ
တောင်းနေလေသည်။ ကွန်ဂရက်တို့သည် ကြားဝင်ကောင်း

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

ဝင်လိမ့်မည်။ ကွန်ဂရက်ခေါင်းဆောင်ခြင်းကိုဗမာတို့ ရှေးကလိုက်ခဲ့ကြ၏။ ကွန်ဂရက်အာဏာဖီဆန်ရေး အခွန်မပေးရေး၊ ကာထီဖတ်အရေး စသည်များကို ဗမာတို့သည် ညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ၏။ ကုလားပြည်၌ သရေဇအစ်ထောင်သောအခါ ဗမာပြည်ကလိုက်၍ ထောင်ခဲ့၏။ ဤသို့ ဗမာက ကုလားနှင့် အလိုတူအလိုပါ လိုက်ပါထွက်နှင့် ကုလားတို့ကား ဗမာကို ဘာအကျိုးမျှ မပြု။

ထို့ကြောင့်ယခုမူ ငါတို့ကား-ကွန်ဂရက်ကို မလိုလားပေ။ လက်ရှိကွန်ဂရက်ကား လကျာဂိုဏ်းသားများ ကြီးစိုးနေသော အင်အားဖြစ်၏။

ဗမာပြည်ရှိကုလားတို့သည် ဗမာပြည်ကိုသူတို့၏ကိုလိုနီနယ်ဟုအောက်မေ့နေကြ၏။ သူတို့၏ စားကျက်ဟူ၍သာ သဘောထား၏။ ဤသို့ သဘောထားသည်ကို အားပေးနေသူကား - ဝါ-အဖျင်းဆုံး ဖောန်တားဘဲ ခွင့်ပြုလိုက်သူကား လက်ရှိကွန်ဂရက်ပင် ဖြစ်လေသည်။

လက်ရှိ ကွန်ဂရက်ခေါင်းဆောင်တို့၏ အာဇာနည်ကို ငါတို့ကြားဘူးထူးထူးလေပြီ။ ဗမာပြည်သည်ကုလားတို့၏ ကြံရည်ဘန်ရည်၊ ဓနရည်ကြောင့် ကြီးပွားစည်ပင် လာသဖြင့်၊ ကုလားများကို ကျေးဇူးတင်ရမည်ဟု ထင်နေသူများ ဖြစ်သည် (ဤသို့ပင်အင်္ဂလိပ်တို့က ကုလားတို့ကို ဆိုခဲ့ဖူးပြီ) သူတို့၏သတင်းစာ များကလည်း၊ သည်အာဘော်အတိုင်း ရေးခဲ့ ထူးထူးလေပြီ။ ငါကလကတ္တားတွင် ရှိစဉ်က၊ ကွန်ဂရက်ကို ထောက်ခံသော ဓနရှင်တို့၏ သတင်းစာ တစောင်တွင်

အင်္ဂလိပ်တို့ကအထက်ပါ စကားမျိုး ပြောသည်ကိုခေါင်း
 ကြီးပိုင်းမှနေပြီး ကန်ကွက်ထား၍။ နောက်ပိုင်း ဆောင်းပါး
 တစ်ခုတွင်ကား ဗမာတို့ကို ထိုစကားမျိုး ကုလားတို့က ပြော
 တို့တိုက်တွန်းထားလေသည်။ ဂန္ဓီ၊ ဒေဆိုင်၊ ပတေး၊ ရာဂျဂို
 ပါလချာဒီစသောခေါင်းဆောင်များ ကွန်ဂရက်တွင် ကြီးမိုး
 နေလေသမျှငါတို့ဗမာပြည်က ကွန်ဂရက်ကို ရိုသေမည်မ
 ဟုတ်။ ကွန်ဂရက်နှင့်ဗမာအရေး၊ ကုလားအရေး၊ ကမ္ဘာအ
 ရေးများကို ဆိုမည်မဟုတ်၊ ဂျဝါဟာလာနေရှူး၊ ဒန်းဂေး၊
 ဒတ္တ၊ မဇွမ်းဒါး၊ ဒေါက်တာအာမက်စသည်တို့ ကြီးမိုးသော
 အခါမှသာ၊ ကွန်ဂရက်ကို ငါတို့ရိုသေမည်။ ကွန်ဂရက်နှင့်
 တပ်ပေါင်းကာ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် နှံ့မည်ကုလား
 ဗမာပြဿနာများကို ပူးတွဲ ဆွေးနွေးကာ ဖြေရှင်းပြလိုက်
 မည်၊ ထိုအချိန်သို့ မရောက်သေးသမျှ ဝါ-ဆင်းရဲသား အ
 ကျိုးဆောင် လက်ဝဲဂိုဏ်း မကြီးမိုးသေးသမျှ ငါတို့အား
 လည်း ကုလားက နားလည်မည် မဟုတ်။ ငါတို့ကလည်း
 ကုလားကို နားလည်မည် မဟုတ်ကြကုန်။

သိန်းဗေ ရေးသော

ခေ အုပ်ချုပ်ရေး။

ဆရာလွန်းအတ္ထုပ္ပတ္တိ	၅၂
တက်ဘုန်းကြီး	၇၂
မင်းတိုင်ပင်အမတ်	၇၂
သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား [ပဋ္ဌမတွဲ]	၁၀၆

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ဒုတိယတွဲ

မကြာမှီ ထွက်တော့မည်။

ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးရာဇဝင်	(ဦးဘခိုင်)	၅-၇၂
ခေတ်မှီပြုအာတ်မှား	(မောင်နွဲ့)	၅၂
လူမျိုးရေးဘုရား	(ဒေါက်တာစွန်ယက်ဆင်)	၅၂
ဂျူဆီဆီဇော်	(ရဲဗန်းကြီး)	၅၂
ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ	(မောင်မိုး)	၅၂
ဗမာ့အရေး	(စာရေးဆရာညွန့်ပေါင်း)	၅၂
ပြည်သူ့ အာဏာ	(ရဲဗန်းကြီး)	၅၂

နဂါးနိဓာအုပ်သင်း

ဗမာပြည်တွင်းဆင်းရဲခြင်း၊ ရောဂါထူခြင်း၊ ပညာပဲခြင်းများ
ဣဒြာနေလေရာ၊ ထိုပကောင်းဆိုဝါ၊ သုံးပါးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်
သောပညာနှင့်ပယ်ဖျောက်ပြီးလျှင်၊ လူတိုင်းလူတိုင်း၏ လွယ်လပ်
ရေး၊ တို့၊ ဇာတ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးကို စာခြေခံကာ၊ ခေတ်သစ်တခု
စည်ထောင်နိုင်မည့် ပညာများကို နဂါးနိဓာအုပ်သင်းက၊ ပေး
လျက်ရှိပြီ။

ဆင်သည် အသင်းသားအဖြစ်ဖြင့်ဝင်၍၊ ထိုအသင်း၏ တာဝန်
များကို ခိုင်းဝန်၊ ထူညီ ဆောင်ရွက်ပါလော့။

နဂါးနိဓာအုပ်သင်း။

၁၅၁-စတော့ဇျေး။

ရန်ကုန်မြို့။

မြန်မာ့စုစုရှင်စတင်တိုက်။ ရန်ကုန်မြို့။

Back Page

III. APPENDICES

MYANMAR LITERATURE PROJECT
Starting with an investigation into the NAGANI BOOK CLUB

The project's
Working Papers
are published by
the **Department of Southeast Asian Studies of Passau University**

Already Published:

- No. 10:1, An Introduction into the Nagani Book Club
- No. 10:1.1, Additional Material on Nagani
- No. 10:2, Thein Pe, *Saya Lun* and *Member of Parliament*
- No. 10:3, Ba Hein, *The World of Capitalists*
- No 10:4, Thein Pe, *Student Boycotters* (Two Volumes)
- No. 10:4.1, Additional Material on Students and Politics
- No. 10:5, Ba Khaing, *Political History of Burma*
- No. 10:6, Nu, *Gandalarit*
- No. 10:7, Mogyo, *José Rizal*
- No. 10:8, Three Books on World War and Burma
- No. 10:9, Three Works on the History of the Russian Revolution
- No.10:10, Soe, *Socialism* and Chit Hlaing, *Memories*
- No.10:11, Ba Hein, *Students' Revolution*
- No.10:100, Papers Presented at the Burma Studies Conference, Singapore 2006

Some Nagani Books
were scanned and are available on CD.
For details contact
habezett@t-online.de

All Working Papers published until now are available
at
<http://www.zoellner-online.org/mlp.htm>
and at the Online Burma Library
<http://www.burmalibrary.org/show.php?cat=2083>

INVITATION

Readers are invited to participate in the project by

- writing **comments and criticisms** on the contents of this and other volumes of this series;
- contributing **essays** on Burmese/Myanmar literature as a medium between the international world and Burmese society;
- providing **material** that sheds more light on the Nagani Book Club, its context and impact on Burmese intellectual and literary life;
- offering **assistance** as translators and commentators of book reports.

For contributions and questions, please contact:

Dr. Hans-Bernd Zöllner
University of Passau
Phone: +49-40-8317961
Fax: +49-40-84051735
Email: habezett@t-online.de